

Jaarverslag 2014

Stichting Koninklijke Auris Groep

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. De organisatie: Koninklijke Auris Groep	4
2.1 Missie en visie	4
2.2 Kernwaarden	4
2.3 Structuur: dichtbij cliënt en leerling in regio's.....	4
2.4 Raad van Bestuur.....	5
2.5 Raad van Toezicht.....	5
2.6 Medezeggenschap	8
2.7 Klachten, incidenten en vertrouwenspersonen	9
3. Verbinding en samenwerking	10
3.1 Cluster-2 onderwijs.....	10
3.2 Zorg: audiologie en behandeling	10
4. Beleid en resultaat	11
4.1 Inhoud	12
4.2 Mensen.....	14
4.3 Middelen.....	15
<i>Risicobeheersing Auris</i>	19
<i>Strategische risico's</i>	20
<i>Stijgende leerlingaantallen</i>	20
<i>Inefficiëntie op huisvesting, verhoogde huisvestingslasten</i>	21
<i>Hervormingen in de zorg</i>	21
<i>Verhoging verzuimvervanging/invoering nieuwe CAO</i>	21
Treasurybeleid	21
Beleggingsbeleid.....	22
Vermogensbeleid	23
5. Regio's	25
5.1 Regio Zuid	25
5.2 Regio West.....	25
5.3 Regio Noord-West.....	25
5.4 Regio Midden	26
6. Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	27
6.1 Algemeen	27
6.2 Financiën.....	27
7. Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep	31
7.1 Algemeen	31
7.2 Financiën.....	31
8. Stichting REC MZw	36
8.1 <i>Algemeen</i>	36
8.2 Financiën.....	37
9. Geconsolideerde jaarrekening	40
9.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2014.....	40
9.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2014.....	41
9.3 Kasstroomoverzicht geconsolideerd 2014	42
9.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige en in de geconsolideerde jaarrekening	43
9.5 Toelichting op de geconsolideerde balans	47
9.6 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	58
10. Enkelvoudige jaarrekening Stichting Koninklijke Auris Groep	64
10.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2014	64
10.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2014	65
10.3 Toelichting op de enkelvoudige balans.....	66
10.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten	74
10.5 Overige gegevens	79
10.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	80

1. Voorwoord

In 2014 hebben we de toon gezet, nadat 2013 in het teken stond van het zoeken naar passende oplossingen. We vonden niet altijd direct de juiste toon. Met als resultaat dat er soms prachtige akkoorden te horen waren en op andere momenten een dissonant.

In 2014 is Passend Onderwijs van start gegaan en zijn er in de zorg ingrijpende veranderingen geweest. Het was voor ons een uitdagend en belangrijk jaar. We hebben gewerkt aan het fundament en de opbouw van Passend Onderwijs en de zorg. De komende jaren kunnen we daar op verder bouwen.

We hebben voortgang geboekt op de vijf ambities die in ons strategisch meerjarenplan (*Meerstemmig, meerjarenplan 2014-2016*) staan:

1. Investeren in de kwaliteit van onderwijs, zorg en dienstverlening, waarbij we de optimale balans zoeken tussen het oordeel van de cliënt en het bewezen effect van ons handelen.
Met onder andere als resultaat het winnen van de Siméa Innovatieprijs voor 'Van Nul tot Taal' en het verkrijgen van het predicaat 'Excellente School 2014' voor drie Auris-scholen.
2. Continuïteit en optimalisering van de dienstverlening aan cliënten.
Met onder andere als resultaat een doorlopende leerlijn tussen zorg en onderwijs en één Auris Aanmeldpunt voor zorg en onderwijs.
3. Passend Onderwijs invulling geven door het ontwikkelen van onderwijsarrangementen.
Met onder andere als resultaat een aantal succesvolle mediumsettings in het regulier onderwijs en een goede implementatie van Passend Onderwijs binnen de organisatie.
4. Transparantie en accountability. We maken onze meerwaarde zichtbaar zodat ook anderen van onze kennis en ervaring gebruik kunnen maken.
Met onder andere als resultaat een uitgebreid Auris-breed cursusaanbod, een aantal studiedagen voor logopedisten en het promoveren van één van onze medewerkers op het onderwerp Meta-taal.
5. Een zelfbewuste samenwerking met onze partners
Met als resultaat onder andere een intensieve samenwerking met de NSDSK en Pento op het gebied van onderzoek.

In dit Jaarverslag 2014 kunt u hier meer over lezen.

Ook op bestuurlijk en organisatorisch gebied was 2014 een bijzonder jaar. Om meer bestuurskracht en focus te hebben is de Raad van Bestuur uitgebreid. Dit is mede ingegeven door de uitbreiding van de organisatie in 2014 en 2015. In 2014 is de organisatie uitgebreid met een vierde regio: Noord-West. Deze regio is ontstaan door het samengaan van Stichting Koninklijke Auris Groep met De Weerklank. De Spreekhoorn, de Professor van Gilseschool en het cluster 2-deel van de AED Leiden sluiten in 2015 aan bij de instelling Auris.

Met trots kijken wij terug op een bewogen jaar. Een jaar waarin hard gewerkt is om een optimaal onderwijs- en zorgaanbod te realiseren voor onze leerlingen en cliënten. Wij vinden dat we onze expertise en kwaliteit op een goede manier weten neer te zetten, rekening houdend met alle interne en externe ontwikkelingen. En het was een jaar waarin het eenhoofdige bestuur is omgevormd tot een bestuurlijk team. De toon is gezet en het fundament gelegd. Maar we zijn nog niet klaar. We kijken met vertrouwen uit naar de komende jaren.

De titel van het jaarplan voor 2015 is Sinfonia. Met onze leerlingen en cliënten werken de Auris medewerkers aan een resultaat dat uiteindelijk moet klinken als een spreekwoordelijk prachtig muziekstuk. En net als bij een echt orkest zal niet alles direct zuiver klinken. Toch zijn wij ervan overtuigd dat het componeren en uitvoeren van zo'n 'muziekstuk' moet lukken in nauwe samenwerking met onze leerlingen, cliënten en medewerkers.

Met vriendelijke groet,
Th. (Dick) N. de Boer en H. (Heidi) de Bruijn
Raad van Bestuur

2. De organisatie: Koninklijke Auris Groep

Statutaire naam	Stichting Koninklijke Auris Groep
Adres	Bachstraat 9
Postcode	2807 HZ Gouda
Website	www.auris.nl
Kamer van Koophandel	24334929

2.1 *Missie en visie*

Auris is de professionele partner van mensen die ondersteuning nodig hebben bij horen, spreken of taal. Auris streeft naar optimale participatie van haar cliënten in de maatschappij. Het doel is dat zij zo veel mogelijk zelfstandig hun leven leiden en deelnemen aan de maatschappij. De belangrijkste drijfveren zijn ontwikkeling en optimale participatie van de cliënt in de maatschappij.

2.2 *Kernwaarden*

Voor de wijze waarop Auris haar missie en visie in praktijk brengt, zijn drie kernwaarden leidend:

- De cliënt staat centraal
- Intern en extern verbinden
- Resultaat en rekenschap

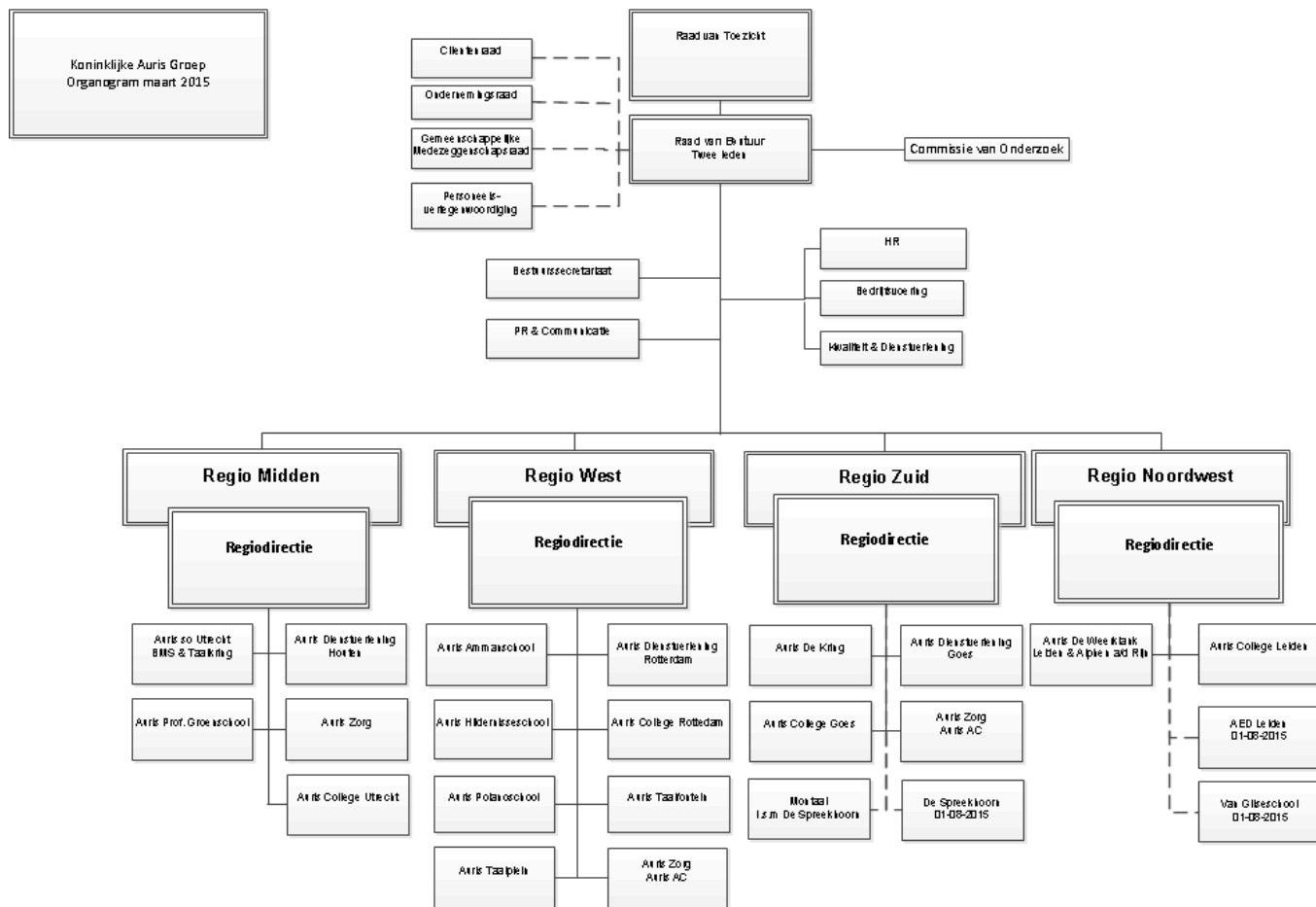
De kernwaarden zijn de grondslag voor elk handelen binnen Auris. Gezamenlijk vormen ze een ethisch kompas. Het zijn centrale maatstaven om gedrag vorm te geven. Deze waarden liggen aan de basis van de sturing van de Raad van Bestuur en de directie. Het doel is dat elke medewerker het belang van deze kernwaarden ziet en ze bij dagelijks handelen in praktijk brengt. Auris staat voor de uitdaging om de kernwaarden zichtbaar te maken, zodat de cliënten en de maatschappij dat ook daadwerkelijk ervaren.

2.3 *Structuur: dichtbij cliënt en leerling in regio's*

Het werken met en voor de cliënt en leerling is de kern van de organisatie-inrichting van Auris. Het ketenaanbod in de regio staat voorop. Daar krijgt de samenhang in onderwijs (so, vso), zorg (AC en behandeling) en dienstverlening (ambulante en commerciële dienstverlening) in de praktijk vorm. Daar ervaart de cliënt en/ of leerling de toegevoegde waarde van Auris en is de expertise ook voor andere belanghebbenden zichtbaar. De regio's worden aangestuurd door een collegiale regiodirectie. De regiodirecteuren hebben een verantwoordelijkheid voor één of meer locaties én voor de prestaties van de regio als geheel. De regiodirectie is gezamenlijk verantwoordelijk voor de planning van de productie van de regio, de kwaliteit, de doelmatigheid en de (kosten)efficiency en voor de verantwoording in een viermaandelijke cyclus. Auris is naar aanleiding van de fusie met De Weerklank in 2014 uitgebreid met een vierde regio: Noord-West.

De Raad van Bestuur en de regiodirecties worden ondersteund door de stafdirectie die de domeinen inhoud (Kwaliteit & Dienstverlening), mensen (HR) en middelen (Bedrijfsvoering) beslaat. Deze afdelingen faciliteren de regio's in het bereiken van de Auris-doelstellingen.

Figuur 1 Organogram Koninklijke Auris Groep

2.4 Raad van Bestuur

De Raad van Toezicht heeft in de vergadering van 14 oktober 2013 het besluit genomen tot werving, selectie en benoeming van een tweede lid Raad van Bestuur. Dit besluit is gebaseerd op het uitgangspunt dat de Raad van Bestuur bestaat uit twee gelijkwaardige (collegiale) functionarissen met beiden een betekenisvol takenpakket, eigen verantwoordelijkheden, eigen mandaat en een eigen gezicht binnen en buiten de organisatie. Hiermee opereert het bestuur dus als team. De eindverantwoordelijkheid blijft belegd bij de voorzitter van de Raad van Bestuur. De voorzitter van de Raad van Bestuur, Dick de Boer, draagt vanaf 1 juni 2014 zorg voor de aansturing van de twee regio's Zuid en Midden, de portefeuille onderwijs, de Commissie van Onderzoek en de stafafdeling Bedrijfsvoering. Lid van de Raad van Bestuur, Heidi de Bruijn, richt zich op de portefeuilles zorg en audiologie en heeft de aansturing van de regio's West en Noord-West onder haar hoede. Daarnaast stuurt zij de stafafdelingen HR en Kwaliteit & Dienstverlening aan.

Tabel 1 Raad van Bestuur

Naam	Bestuursfunctie	Nevenfuncties
Drs. Th. N. de Boer	Voorzitter	Voorzitter Siméa, branche-organisatie voor cluster 2 onderwijs 2009 - heden Lid Raad van Toezicht Nederlands Gebarent centrum
Mw. H. de Bruijn	Lid	2011 - heden Lid Raad van Toezicht Stichting Kinderopvang Zoeterwoude 2011 - heden Lid Raad van Toezicht Stichting Kinderopvang Vianen

2.5 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Auris heeft tot taak toe te zien op het bestuur. De Raad ziet er met name op toe in hoeverre het bestuur door middel van strategie, beleid en beheer het doel van de stichting realiseert met oog voor de daarbij aan de orde zijnde belangen, processen, effecten en risico's. Daarnaast toetst de Raad van Toezicht of de Raad van Bestuur bij zijn beleidsvorming en de uitvoering van zijn bestuurstaken oog houdt op het belang

van de organisatie in relatie tot de maatschappelijke functie. Ook controleert de Raad van Toezicht of de Raad van Bestuur op een zorgvuldige en evenwichtige wijze de belangen van allen, die bij de stichting betrokken zijn, tegen elkaar afweegt.

In 2014 traden enkele wijzigingen op in de samenstelling van de Raad van Toezicht. De heer Wilbert Willems (lid sinds 2006) is statutair afgetreden. Hij heeft in de periodes 2006 tot en met 31 december 2012 en juli 2013 tot juli 2014 de rol van vicevoorzitter vervuld. De heer Patrick van den Brink is met ingang van 1 juli benoemd als nieuw lid van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft een remuneratiecommissie ingesteld. Deze commissie voert functioneringsgesprekken met de Raad van Bestuur en stelt de bezoldiging van de bestuurder vast. De remuneratiecommissie bestaat in ieder geval uit de voorzitter en uit een aangewezen lid, mevrouw Ingrid Vos. In 2014 vormden de leden van de remuneratiecommissie ook de werving & selectiecommissie ten behoeve van de uitbreiding van de Raad van Bestuur en de werving van een nieuw lid voor de Raad van Toezicht.

Tabel 2 Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Functie	Maatschappelijke functie	Nevenfuncties
Dhr. drs. R.W.C. Oerlemans MBA	Lid sinds 1 juli 2007 tot 1 juli 2013; voorzitter vanaf 1 juli 2013. Vicevoorzitter in de periode december 2012 tot 1 juli 2013. Lid remuneratiecommissie en commissie werving & selectie. Afgeleide functies: RvT AC Utrecht, overgegaan in Commissie van Toezicht Partners in Verstaan.	Directeur Bedrijfsvoering Openbaar Ministerie, parket Rotterdam	n.v.t.
Mw. ir. I. M. Vos	Op bindende voordracht van de Cliëntenraad Lid sinds 1 juni 2008 en verlengd tot 1 juni 2016. Lid remuneratiecommissie en commissie werving & selectie	Zelfstandig marketing adviseur en interim manager bij "Mark10"	n.v.t.
Mw. A.A.B. Fischer	Lid vanaf mei 2009 en verlengd tot 2017	Bestuurder / algemeen directeur Stichting ELAN (voorheen Stichting "CSO Gooi e.o." genoemd)	Vicevoorzitter Raad van Toezicht Marnix Academie Utrecht (PABO)
Mw. drs. A.M.C.G. Schouten	Lid sinds 1 juli 2013 Afgeleide functies: Commissie van Toezicht Partners in Verstaan	Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Zorgbalans	Voorzitter Raad van Toezicht Geestmer Voorzitter Raad van Toezicht De Pieter Raat Stichting
Dhr. mr. W.J. Willems	Lid sinds 2006 en verlengd tot 1 juli 2014. Vicevoorzitter tot december 2012 en in de periode juli 2013 – juli 2014. Statutair afgetreden met ingang van 1 juli 2014	Oud-wethouder Mobiliteit Duurzaamheid en Cultuur (tot eind 2012 gemeente Breda)	Bestuurslid Stichting Kunstprojecten Tilburg Bestuurslid Stichting Verhalis
Dhr. drs. P. C. van den Brink	Lid sinds 1 juli 2014	Burgemeester van gemeente IJsselstein (tot december 2014) Vanaf 1 december 2014 directeur-bestuurder van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid	Vice-voorzitter stichting RioNed Vice-voorzitter vereniging De Hollandsche Molen Lid kernredactie "Brand en Brandweer" Lid Dagelijks bestuur Veiligheidsregio Utrecht Voorzitter Vereniging De Zonnebloem provincie Utrecht QQ functies: Lid Regionaal College Politie Midden Nederland Lid dagelijks bestuur Bestuur Regio Utrecht (BRU) Lid bestuurlijke adviescommissie brandweer v/h Veiligheidsberaad Lid Stadsregio's Kader Verkeer en Vervoer (SKVV) Lid bestuur Stichting Platform Utrechtse Waarden Voorzitter AB en DB Samenwerkingsorganisatie Utrechtse Waarde Voorzitter Platform millenniumgemeente IJsselstein Lid VNG commissie Water Overige blijken van betrokkenheid: Ambassadeur Stichting Roemeense kinderplicht Comité van aanbeveling "de Kerstavond van mevrouw Klein Sprokkelhorst" Ambassadeur Beursvloer IJsselstein Ambassadeur Gehandicapten voetbal IJsselstein Ambassadeur Hospice IJsselstein Lid commissie van aanbeveling Stichting vrienden van het Cals College

De Koninklijke Auris Groep, de NSDSK en Pento participeren in de Coöperatie Partners in Verstaan. Partners in Verstaan is de eenheid waaronder diverse samenwerkingsactiviteiten en de Stichting AC Utrecht vallen. De besturing valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van Partners in Verstaan, dat wordt gevormd door drie bestuursleden van de betrokken organisaties. Mevrouw Schouten en de heer Oerlemans nemen namens de Koninklijke Auris Groep plaats in de Commissie van Toezicht.

Het toezichthoudend orgaan van Auris heeft een brede deskundigheid. De leden voegen verschillende expertises toe. De deskundigheid van de Raad van Toezicht wordt geborgd en verder ontwikkeld. Het in 2011 vastgesteld kader voor toezicht en informatieverstrekking wordt gehanteerd als een levend document dat wordt ingezet om het eigen functioneren te volgen en als hulpmiddel in het gesprek met de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht hanteert de Zorgbrede Governancecode (Brancheorganisaties Zorg, 2010) en de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs (PO-raad, 2010).

In de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst van de Raad van Toezicht reflecteert de Raad van Toezicht zowel inhoudelijk als procesmatig op het eigen functioneren, het functioneren van de Raad van Bestuur en de samenhang daartussen. De Raad van Bestuur wordt beoordeeld aan de hand van afspraken, resultaten, jaarstukken en de relatie / communicatie.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de strategie, prestaties en de interne beheersings- en controlesystemen door bespreking van onder meer beleidsstukken en verantwoordingsdocumenten. Dit is structureel opgenomen in de jaarplanning van de Raad van Toezicht. Om het belang van de kwaliteit van de verschillende onderdelen van Auris te benadrukken, heeft de Raad van Toezicht besloten om iedere vergadering de kwaliteit binnen Auris op de agenda te plaatsen.

Belangrijke thema's in 2014 waren de uitbreiding van de Raad van Bestuur, het strategische beleid, de nieuwbouw van het Audiologisch Centrum en het Centraal Bureau op het Ammanplein in Rotterdam en de ontwikkelingen met betrekking tot de fusies met De Spreekhoorn, de Professor van Gilseschool en het cluster-2 deel van de Ambulante en Educatieve Dienst (AED) Leiden.

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht waren de volgende onderwerpen van gesprek aan de orde:

- benoeming tweede lid Raad van Bestuur
- herziening statuten, reglementen bestuursorganen en managementreglement
- werving nieuw lid Raad van Toezicht
- doorlopen planning- en control cyclus: goedkeuring van jaarplan en begroting, bespreken van trimesterrapportages en goedkeuring jaarverslag
- managementletter accountant
- herinrichting medezeggenschapsstructuur onderwijs met ingang van 1 augustus 2015 gekoppeld aan de instelling Koninklijke Auris Groep
- voorbereidingen van de toetreding van nieuwe partners in het kader van de instellingsvorming met Stichting SOL (De Weerklank), Stichting Spaarnesant (de Professor van Gilseschool) en De Spreekhoorn
- samenwerking met NSDSK, Pento en Auris in de coöperatie Partners in Verstaan
- kwaliteit in brede zin

De besluiten van de Raad van Bestuur waaraan de Raad van Toezicht zijn goedkeuring heeft verleend zijn:

- benoeming lid Raad van Bestuur mevrouw Heidi de Bruijn
- wijziging van de statuten Stichting Koninklijke Auris Groep, Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep en Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep
- reglementen Raad van Toezicht en Raad van Bestuur
- managementreglement en procuratieregeling
- huisvesting AC Rotterdam en Centraal Bureau (nieuwbouw Ammanplein in Rotterdam)
- jaarverslag en jaarrekening 2013 inclusief jaarverslag Raad van Toezicht
- fusies met de Professor van Gilseschool (Stichting Spaarnesant) en De Spreekhoorn

Daarnaast heeft de Raad van Toezicht besloten tot:

- benoeming van de heer Patrick van den Brink tot lid van de Raad van Toezicht
- het beleggen van het vicevoorzitterschap met ingang van 1 juli 2014 bij mevrouw Anja Schouten

De Raad van Toezicht en zijn commissies hebben op hoofdlijnen de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- het zorgdragen voor een goed functionerende Raad van Bestuur (door benoeming, schorsing en ontslag, het vaststellen van een maatschappelijk passende beloning, de contractduur, de rechtspositie en andere arbeidsvoorwaarden van de individuele leden van de Raad van Bestuur)
- het zorgdragen voor een goed functionerend intern toezicht (door benoeming, beoordeling en ontslag van (leden van) de Raad van Toezicht)
- het functioneren als adviseur en klankbord voor de Raad van Bestuur
- het houden van integraal toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en de algemene gang van zaken in de instelling

Daarnaast hecht de Raad van Toezicht waarde aan het periodieke overleg met de medezeggenschapsorganen. In 2014 heeft de remuneratiecommissie een overleg gevoerd met de voltallige medezeggenschap van Auris (Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, Ondernemingsraad, Cliëntenraad en de Personeelsvertegenwoordiging van het Centraal Bureau) en de Raad van Bestuur. Ook heeft de medezeggenschap vertegenwoordigers ter vergadering uitgenodigd om gevoel te houden bij wat er in de organisatie leeft.

2.6 Medezeggenschap

Auris had in 2014 vier formele medezeggenschapsorganen. Voor de Stichting Zorg zijn er de Cliëntenraad (Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen) en de Ondernemingsraad (Wet op ondernemingsraden). Voor de Stichting Onderwijs is er de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad Scholen (GMR) op grond van de Wet medezeggenschap scholen. Het Centraal Bureau is ondersteunend aan het primaire proces op de werkvloer en heeft daarmee een andere positie binnen de organisatie. In 2014 heeft de Personeelsvertegenwoordiging (PVT), bestaande uit vier leden, de belangen van de medewerkers van het Centraal Bureau behartigd.

De vergaderfrequentie van de medezeggenschapsorganen is samengevat in tabel 3. De onderwerpen waarover advies- en/ of instemming is verleend zijn verwerkt in tabel 4.

Tabel 3 Vergaderfrequentie medezeggenschap

Orgaan	Aantal vergaderingen
GMR	6 x voorzitter Raad van Bestuur/ stafdirecteur
OR	5 x lid Raad van Bestuur/ stafdirecteur
Cliëntenraad	2 x lid Raad van Bestuur/ stafdirecteur
Personeelsvertegenwoordiging	5 x Raad van Bestuur/ stafdirecteur
Collectief	5 x Raad van Bestuur

In 2014 heeft Auris in lijn met de versterking van de positionering van de regio's nagedacht over het vormgeven van medezeggenschap in de regio's. De GMR heeft in samenwerking met de regiodirectie Midden een pilot uitgevoerd met betrekking tot het functioneren van een regionale MR en het advies toegestuurd aan de Raad van Bestuur.

Tabel 4 Onderwerpen instemming en advies Auris-breed

Onderwerp	Orgaan	Verzoek	Reactie	Actie
ARBO jaarplan 2014	GMR, CR, OR en PVT	Instemming	Positief	Afgehandeld
Werving nieuw lid RvT	GMR, CR, OR en PVT	Advies	Positief	GMR betrokken in selectieprocedure
Benoeming projectleider implementatie Passend Aanbod	OC Ambulante Dienstverlening	Advies	Positief	Afgehandeld
Werving lid Raad van Bestuur	GMR, CR, OR en PVT	Advies	Positief	Vertegenwoordiging bij adviesgesprek
Overdracht Professor van Gilseschool (Spaarnesant)	GMR OR, CR en PVT	Instemming Advies	Positief Positief	Aandachtspunten opgepakt door Raad van Bestuur
Huisvesting Audiologisch Centrum en Centraal Bureau (nieuwbouw Ammanplein)	GMR, OR en PVT	Advies	Positief	Aandachtspunten opgepakt door Raad van Bestuur
Managementreglement	GMR, OR en PVT	Advies	Positief	Adviezen zijn opgepakt door Raad van Bestuur
Fusie De Spreekhoorn	GMR OR, PVT en CR	Instemming Advies	Positief Positief	Afgehandeld
Bestuursformatieplan	GMR	Advies	Positief	Afgehandeld
Gesprekscyclus	GMR, OR en PVT	Instemming	Positief met vermelding van voorwaarden	Voorwaarden zijn opgepakt door de Raad van Bestuur
Wijziging aansturing regio Zuid m.b.t. De Kring	OR MR De Kring OC AD Goes	Advies m.b.t. omvang en taakverdeling	Positief	Afgehandeld
Uitstel opheffen functie AD	GMR	Instemming	Positief	Afgehandeld
Inrichting vso 12+	GMR	Instemming	Positief	Afgehandeld
Profiel schets voorzitter Raad van Toezicht	GMR, OR, CR en PVT	Advies	Positief	GMR betrokken in selectieprocedure
Vervoer behandelgroepen	CR	Advies	Positief	Adviezen zijn opgepakt door de Raad van Bestuur
Jaarplan en begroting 2015 en Arbo-jaarplan	GMR, OR, CR en PVT	Advies	Positief	Afgehandeld
Samenwerking vso Rotsoord (Kentalis) regio Midden	MR Auris College Utrecht	Advies	Negatief	Advies krijgt bijzondere aandacht van Raad van Bestuur

2.7 Klachten, incidenten en vertrouwenspersonen

Klachten en incidenten

De Koninklijke Auris Groep beschikt over een organisatie-brede klachtenregeling. Dit klachtenreglement is een regeling bedoeld in artikel 2 van de Wet klachtrecht cliënten zorgsector (WKCZ), respectievelijk artikel 23 van de Wet op expertise centra (WEC). Bij de Koninklijke Auris Groep is een (externe, onafhankelijke) klachtencommissie belast met de behandeling van klachten in overeenstemming met het bepaalde in het reglement. De klachtenregeling geldt voor zowel medewerkers als cliënten/verzorgers.

Behalve een formele klachtenprocedure kent de Koninklijke Auris Groep een laagdrempelige klachtenregeling, die eruit bestaat dat de klacht rechtstreeks wordt ingediend en besproken wordt met de verantwoordelijke c.q. leidinggevende. Van deze regeling op de werkvloer is een registratie beschikbaar, indien er een vertrouwenspersoon bij betrokken is.

De voorzitter van de klachtencommissie is niet werkzaam voor of bij Auris en maakt geen deel uit van de Raad van Bestuur. Dit waarborgt de onafhankelijkheid van de klachtencommissie. Leden van het personeel van de scholen en diensten, van de Raad van Bestuur, evenals ouders/voogden/verzorgers en leerlingen/studenten/deelnemers van de scholen en diensten en de interne vertrouwenspersonen kunnen geen zitting hebben in de commissie.

De klachtencommissie van de Koninklijke Auris Groep is ondergebracht bij de Stichting Onderwijsgeschillen, de heer drs. J. van Velzen verzorgt de coördinatie binnen het ambtelijk secretariaat.

De samenstelling van de klachtencommissie in 2014 is als volgt:

- de heer mr. M.J. Schutter (voorzitter, jurist)
- mevrouw drs. D.J. Duyvis (lid, klinisch psycholoog en seksuoloog)
- De heer mr. W.G.G.M. van Holsteijn (lid, jurist, onderwijsdeskundige, werkzaam bij het ministerie van OCW)
- mevrouw drs. T.J.A.G.M. Raedts-Thomassen (lid, VGN, zorgdeskundige)

De klachtencommissie van de Koninklijke Auris Groep heeft in 2014 twee klachten behandeld, waarvan één klacht is ingetrokken. De andere klacht is door de commissie op grond van inhoudelijke onderdelen ongegrond verklaard. De commissie heeft in haar advies aangegeven dat het logisch zou zijn geweest dat ouders op de hoogte zouden zijn gesteld van de toepassing van de gecommuniceerde indelingscriteria voor groepsindeling op het so. De Raad van Bestuur heeft het advies van de commissie overgenomen en in overleg met klagers en betrokken regiodirecteur naar een oplossing gezocht.

Tabel 5 Aantal klachten in het verslagjaar 2014

	Aantal
Aantal klachten ingediend bij interne vertrouwenspersonen zorg / onderwijs	4 / 9
Aantal klachten ingediend bij klachtencommissie	2
Aantal door Auris-klachtencommissie in behandeling genomen klachten	1
Aantal klachten waarover de klachtencommissie advies heeft uitgebracht	1
Aantal klachten dat gegrond is verklaard	0

Vertrouwenspersonen

Uit de rapportage van de interne vertrouwenspersonen blijkt dat er dertien klachten op de locaties in behandeling zijn genomen en aldaar ook zijn opgelost dan wel doorgezet naar de Auris-klachtencommissie.

De interne vertrouwenspersonen zijn 35 maal geconsulteerd bij problemen of aandacht vragende situaties op de locaties.

Er waren 48 meldingen in het kader van de meld code kindermishandeling en huiselijk geweld. Dit waren niet altijd directe meldingen aan het advies- en meldpunt kindermishandeling (AMK), in sommige gevallen hebben medewerkers zaken gesignaleerd en vervolgens, al dan niet in overleg met de betrokkenen, wel of niet besloten om een formele melding te doen. Er zijn vijf meldingen gedaan bij het AMK.

In iedere regio zijn ook externe vertrouwenspersonen aangesteld die door medewerkers geconsulteerd kunnen worden over ongewenste omgangsvormen en grensoverschrijdend gedrag, waaronder pesten, discriminatie, (seksuele) intimidatie, agressie en geweld. In het jaar 2014 zijn acht medewerkers van de Koninklijke Auris Groep (regio Utrecht) in gesprek gegaan met de externe vertrouwenspersoon. In de regio Zuid zijn geen meldingen gedaan. In de regio West zijn drie meldingen gedaan. De Raad van Bestuur neemt het advies om de naamsbekendheid van de externe vertrouwenspersonen onder de medewerkers te vergroten ter harte. De rol van de externe vertrouwenspersoon wordt in lijn met de actualisatie van het klachtenreglement en de hieruit voortvloeiende positionering van de interne vertrouwenspersoon tegen het licht gehouden.

3. Verbinding en samenwerking

De Koninklijke Auris Groep hecht waarde aan samenwerking op landelijk, regionaal en lokaal niveau in de sectoren van cluster 2-onderwijs en de (audiologische) zorg.

3.1 Cluster-2 onderwijs

Instellingsvorming Passend Onderwijs

In het schooljaar 2014-2015 wordt de Wet passend onderwijs in de praktijk geïmplementeerd. Het doel van Passend Onderwijs is om zoveel mogelijk kinderen regulier onderwijs te laten volgen. Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. De invoering van Passend Onderwijs heeft grote gevolgen voor het speciaal onderwijs. Auris bereidt zich al langere tijd voor op de komst van Passend Onderwijs. Onderdeel van de voorbereiding is de instellingsvorming. De twaalf besturen van cluster-2 hebben de opgave gekregen om vier instellingen te vormen. Auris heeft in 2014 formele stappen gezet om de fusies met Stichting SOL (De Weerklank), Stichting Spaarnesant (Professor van Gilseschool), coöperatie AED en De Spreekhoorn voor te bereiden.

Samenwerkingsverbanden regulier onderwijs

Het regulier onderwijs heeft de zorgplicht om te zorgen dat elk kind een geschikte onderwijsplek krijgt. Het liefst een plek in het regulier onderwijs, maar speciaal onderwijs blijft bestaan voor kinderen die dat echt nodig hebben. Scholen in een regio werken samen in een regionaal samenwerkingsverband. Daar wordt besproken hoe wordt omgegaan met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Auris is als aanbieder van cluster 2-onderwijs geen deelnemer aan het samenwerkingsverband. De contacten met de verschillende samenwerkingsverbanden in de regio's zijn van groot belang. Zij moeten Auris goed in het vizier hebben om te weten wat Auris te bieden heeft. In de regio's van Auris is op actieve wijze contact gelegd met de verschillende samenwerkingsverbanden zodat vraag en aanbod op een goede manier aan elkaar gekoppeld kunnen worden.

Samenwerking binnen cluster 2

Binnen het speciale onderwijs van cluster 2 wordt al langere tijd in allerlei constructen samengewerkt tussen de verschillende besturen. Met de komst van Passend Onderwijs zal dit aanzienlijk toenemen. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen het Auris College Utrecht en het Rotsoort (Kentalis) in regio Midden, waar op de noodzakelijke onderdelen wordt afgestemd hoe de kinderen uit de doelgroep zo goed mogelijk kunnen worden opgevangen. Dit traject is nog niet afgerond in 2014 en zal dan ook een vervolg krijgen in 2015.

3.2 Zorg: audiologie en behandeling

Auris werkt nauw samen met de NSDSK en Pento in de coöperatie Partners in Verstaan. Deze partners streven ernaar gezamenlijk koploper te zijn en het beste aanbod voor de cliënt in de branche te kunnen bieden, zowel qua inhoud als kwaliteit. Gezamenlijk sturen zij het Audiologisch Centrum (AC) Utrecht aan.

De sectie Onderzoek en Innovatie richt zich onder meer op afstemming van wetenschappelijk onderzoek, zichtbaarheid in de instellingen en het bevorderen van de toegankelijkheid van de resultaten voor de professionals. De behandelmonitor voor ZG-cliënten (BergOp) is een belangrijk instrument dat door de sectie wordt ingezet en doorontwikkeld. De sectie Zorg houdt zich met name bezig met de verdere ontwikkeling van het spraak-taal expertiseteam (werknaam STET), waarmee in 2014 een start gemaakt is. Dit is een gezamenlijk team vanuit de drie partners waaraan zeer complexe problematiek wordt voorgelegd.

Er is een breed gevoelde behoefte aan vereenvoudiging van de governance. Die vereenvoudiging wordt gezocht in het splitsen van de coöperatieve samenwerking en de besturing van het AC Utrecht, en het efficiënter inrichten van het toezicht op zowel het AC Utrecht als op de coöperatie. De verkenning hiernaar wordt voortgezet met als doel om 2015 tot besluitvorming en aanpassing te komen.

Daarnaast werkt Auris nauw samen met andere zorgaanbieders voor zintuiglijk gehandicapten in het kader van het programma Verbindend Vernieuwen en de overheveling van extramurale AWBZ-behandeling naar de Zorgverzekeringswet.

4. Beleid en resultaat

De inspanningen die Auris in 2014 heeft verricht zijn gericht op zowel organisatie brede als regionale doelstellingen (zie onderstaande tabel).

Tabel 6 Doelstellingen jaarplan 2014 De toon zetten

Onderwerp
Strategische cliëntbenadering
Cliëntervaringsonderzoek binnen zorg en onderwijs is doorontwikkeld en gestandaardiseerd.
Er zijn binnen de branche afspraken gemaakt over breed cliëntervaringsonderzoek
Samen met onze partners hebben we een onderzoeksagenda gericht op praktijkgericht (wetenschappelijk) onderzoek opgesteld en (deels) uitgevoerd.
In elke regio is zichtbaar sprake van veelvuldig cliëntcontact en een actieve cliëntenparticipatie.
Onderwijs
Er zijn goede afspraken gemaakt met het regulier onderwijs over de inzet en de doelmatigheid van de cluster-2-middelen in de eerste jaren.
De Weerklank is ingebed in de Auris organisatie en de samenvoegingen met De Spreekhoorn en de Professor van Gilseschool zijn goed voorbereid.
Begin 2014 is een centrale Commissie van Onderzoek (CvO) ingericht. Per 1 augustus treedt deze CvO in werking.
In maart 2014 zijn de regionale aanmeldpunten zorg-onderwijs ingericht.
De basis is gelegd voor een kwaliteitshandboek waarin procedures, criteria, instructies en doorlooptijden voor aanmeldpunten en CvO zijn vastgelegd.
De voorbereiding voor vier definitieve aanmeldpunten en voor een digitaal systeem voor de toeleiding van cliënten is gereed zodat deze uiterlijk 1 augustus 2015 in werking kan treden.
Zorg
De dataverzameling over cliëntprofielen en opbrengsten is aangescherpt waardoor we meer robuuste gegevens kunnen opleveren op het niveau van de sector ZG (zintuiglijk gehandicapten).
Auris is voorbereid op de overgang naar een andere bekostigingssystematiek en de nieuwe vorm van zorgcontractering.
Vraagstukken over productbeschrijvingen, (leverings-) voorwaarden, bekostiging van expertisefunctie, kwaliteitsvereisten, effectiviteit van behandelingen en deskundigheidsvereisten zijn verkend en beantwoord. De beschreven ontwikkellijnen en methodieken in het masterplan zorg zijn ingevoerd, toegepast en geborgd.
Het Elektronisch Cliënten Dossier is ontwikkeld en ingevoerd.
Het Auris kwaliteitsmanagementsysteem voor de zorg is geborgd, zodat Auris blijvend voldoet aan de eisen van het nieuwe CIIO-Maatstaf certificaat.
Onderzoek en innovatie
<i>Auris onderzoeksambitie.</i> De onderzoeklijnen moeten leiden tot:
1. gerichte kwaliteitsverbetering van het primaire proces.
2. specifieke en herkenbare expertise bij de organisatie en haar medewerkers.
3. stimuleren, financieren en realiseren van toegepast (wetenschappelijk) onderzoek voor het gehele werkveld.
<i>Onderzoeksportefeuille Partners in Verstaan</i>
- Er is afstemming bereikt met partners (Kentalis, NSDSK, Pento) over gemeenschappelijke en/of gecoördineerde inzet en uitvoering van onderzoeklijnen.
- Auris formuleert nieuwe onderzoeksdoelen, in het bijzonder binnen onderwijs.
- De uitvoering van de voorgestelde onderzoeklijnen en –programma's is gestart.
- Het lopend promotieonderzoek (R. Zwitserlood) wordt begin 2014 afgerond en gepresenteerd.
- Er is een nieuw promotieonderzoek binnen Auris gestart.
Kwaliteit Opbrengstgerichtheid en Auris Kwaliteitsmanagementsysteem
Auris heeft, in samenspraak met cliënten en partners, expliciet vastgesteld wat Auris verstaat onder "(excellente) kwaliteit".
Binnen het onderwijs is een pilot uitgevoerd ten aanzien van het Auris kwaliteitsmanagementsysteem.
Binnen onderwijs is het kwaliteitshandboek verder ontwikkeld en klaar voor gebruik.
Binnen de zorg heeft analyse van de opbrengsten van de behandeltrajecten plaatsgevonden.
In het vso is geïnvesteerd in kwaliteitsverbetering van de leerlingzorg en is sprake van een eenduidig toetssysteem.
1 ^{ste} fase van LOGOS (leerling administratie/OPP) is geïmplementeerd.
De aanbevelingen vanuit CIIO Maatstaf certificering 2013 zijn opgepakt.

Partners in Verstaan fase 2
De strategie van Partners in Verstaan is herijkt.
De governance is tegen het licht gehouden en de besluitvorming ten aanzien van de positionering van het AC Utrecht heeft plaatsgevonden.
De onderzoeksportefeuille is tegen het licht gehouden en herijkt.
Er is overleg en afstemming met Kentalis over de landelijke taak met betrekking tot auditieve stoornissen en taalontwikkelingsstoornissen (TOS) en de relatie met (de praktijk van) zorg en onderwijs.
Ervaringen en aanbod van de AC's / behandelsettings zijn gebundeld en versterkt tot een Taal Spraak Traject voor complexe casuïstiek.
Een expertgroep Taal en Spraak is ingericht, samengesteld uit de eigen experts, gekoppeld aan wetenschappers.
Er is gezamenlijkheid m.b.t. externe vertrouwenspersonen voor medewerkers en cliënten.
Verbinden & samenwerken
Op 1 januari 2014 is de formele toetreding van De Weerklank / AED gerealiseerd. In het derde trimester van 2013 zijn de prioriteiten rond wettelijke verplichtingen, personele verplichtingen en continuïteit geregeld. In 2014 wordt de verdere uitrol van de overgang van De Weerklank met 'status aparte' naar regio West gerealiseerd.
Op 1 januari 2015 wordt de formele toetreding door de Professor van Gilseschool gerealiseerd. In 2014 zijn alle prioriteiten rond wettelijke verplichtingen, personele verplichtingen en continuïteit geregeld die toetreding per 1 januari 2015 mogelijk maken. In 2015 treedt de Professor van Gilseschool toe tot regio West met 'status aparte'. Vervolgens vormt de Professor van Gilseschool met De Weerklank een nieuwe 4 ^{de} Auris regio.
Ten slotte wordt in 2015 de formele toetreding van De Spreekhoorn gerealiseerd. Samen met Auris regio Zuid wordt een 'nieuwe' regio Zuid gevormd. Financiële, personele en andere bedrijfsmatige implicaties hiervan zijn in 2014 in kaart gebracht en vertaald in beleid.

Het organisatie brede beleid is in iedere regio geïmplementeerd, waarbij oog is gehouden voor verschillen in geografische ligging of partnerschap in de regio. Het organisatie brede beleid van Auris is in 2014 vormgegeven aan de hand van de pijlers inhoud, mensen en middelen. Het resultaat van deze inspanningen staat beschreven in dit hoofdstuk.

4.1 Inhoud

Met het in 2013 gestarte project 'Passend Aanbod' heeft Auris zich voorbereid op de invoering van Passend Onderwijs in augustus 2014 en de transitie in de zorg per januari 2015. In deze transitie staan de kernwaarden van Auris centraal. Uitgangspunten hierin zijn dat de cliënt centraal staat, dat er resultaat- en opbrengstgericht wordt gewerkt, en dat er zowel intern als extern verbindingen gemaakt worden. Om hier uitvoering aan te geven, heeft Auris in 2014 een integraal aanmeldpunt ingericht voor Auris (Entree) en zijn resultaten geboekt voor kwaliteit en onderzoek. Met de ontwikkeling van ondersteunende systemen, waaronder een leerlingvolgsysteem (LVS) en het Elektronisch Cliënten Dossier (ECD), worden de uitgangspunten van Auris ondersteund.

Auris Entree

Auris Entree heeft tot doel de cliënt en leerling op snelle en effectieve wijze informatie, voorlichting en advies te bieden en te begeleiden naar passende diagnostiek, behandeling en/ of een cluster 2-onderwijsarrangement. Na de proefperiode is in 2014 de implementatie van Auris Entree begonnen. Per 1 augustus 2014 is Auris Entree operationeel en bestaat deze uit vier heringerichte regionale aanmeldpunten en de Commissie van Onderzoek (CvO). Zij werken samen in dialoog met ouders en het reguliere onderwijs, om tot een integraal beeld van een kind te komen en handelingsgericht de meest passende ondersteuning vanuit onderwijs en zorg te bieden. Bij Auris Entree wordt het ontwikkelingsperspectief (OPP) en/of zorgbesluit ingericht en het arrangement toegekend. De digitale ondersteuning hiervan door middel van systemen is in ontwikkeling en zal uiterlijk 1 augustus 2015 in werking treden. Met de start van Entree bouwt het Regionaal Expertise Centrum (REC) vanaf eind 2014 haar werkzaamheden in de regio's af. Hiermee heeft Auris Entree haar doelen bereikt. In 2015 zal aandacht besteed worden aan de uitlijning van de werkwijze en taakverdeling tussen het aanmeldpunt en de CvO.

Passend Aanbod

Met de invoering van de wet passend onderwijs (en het hieruit voortvloeiende gefixeerde budget) ondersteunt Auris leerlingen in het (voortgezet) speciaal onderwijs, alsmede leerlingen met ambulante ondersteuning op reguliere scholen. De onderwijsbehoefte van de leerling bepaalt de aard en de intensiteit van de ondersteuning door Auris. De ondersteuning wordt aangeboden in de vorm van onderwijsarrangementen met verschil in zwaarte: licht, medium of intensief. 2014 stond voor Auris in het teken van de implementatie van de arrangementen en de aansluiting ervan wat betreft inzet en doelmatigheid op het regulier onderwijs. Voor het schooljaar 2014-2015 zijn met het regulier onderwijs afspraken gemaakt over het budget, de inzet en de middelen die reguliere scholen ontvangen voor zittende leerlingen. De ondersteuning is hiermee een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Auris en de reguliere school.

Door middel van pilots is onderzocht wat de beste vorm kan zijn voor het aanbieden van medium onderwijsarrangementen in de praktijk. Bij voorkeur kiest Auris voor de variant waarbij meerdere cluster 2-leerlingen op dezelfde school ondersteund worden. Hierdoor maakt het medium onderwijsarrangement het voor meer cluster 2-leerlingen mogelijk om naar een reguliere school te gaan en profiteren leerlingen van meer

contacturen en specifieke expertise. De eerste evaluaties geven de basis voor Auris om door te gaan met het ontwikkelen van de medium setting. Auris is daarnaast gestart met het vormgeven van Passend Onderwijs voor specifieke doelgroepen in het intensieve arrangement (bijvoorbeeld de doelgroep doof/slechthorend, of leerlingen in het middelbaar beroepsonderwijs). In 2015 wordt verder onderzocht welke specifieke aandachtspunten er voor hen zijn in het vormgeven van de ondersteuning.

In relatie met deze ontwikkelingen heeft Auris haar visie speciaal basisonderwijs (sbo) aangepast. Er is gekozen om binnen het voortgezet speciaal onderwijs (vso) alleen de onderbouw aan te bieden. Dit betekent dat Auris leerlingen opleidt tot en met klas 2 van het voortgezet onderwijs (vo) niveau. Voor de klassen drie en vier gaan kinderen naar een reguliere school met de ondersteuning van Auris in de vorm van ambulante begeleiding. Hiermee investeert Auris in een kwaliteitsverbetering van de leerlingzorg. Voor het vso heeft Auris daarnaast een eenduidig toetsstelsel ontwikkeld om de kwaliteit van leerlingzorg te verbeteren. Dit wordt in 2015 geïmplementeerd.

Zorg

Naast het onderwijs heeft ook de zorgverlening van Auris in 2014 een transitie doorgemaakt. Vanaf 1 januari 2015 wordt de extramurale behandeling van Auris net als de zorg van het Audiologisch Centrum (AC) gefinancierd op basis van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Zowel intern als met partners in SIAC-verband, heeft Auris zich hierop voorbereid. In het SIAC-programma Verbindend Vernieuwen zijn vraagstukken over productbeschrijvingen, (leverings)voorwaarden, bekostiging van de expertisefunctie, kwaliteitsvereisten, effectiviteit van behandelingen en deskundigheidsvereisten verkend en beantwoord. In de loop van 2015 zullen deze doorontwikkeld worden. Ook zijn in SIAC-verband vanaf 2013 data verzameld om meer inzicht te krijgen in de kenmerken en kosten van ZG-zorg. Voor 2014 is deze dataverzameling aangescherpt waardoor meer robuuste gegevens opgeleverd zijn op het niveau van de ZG-sector.

Sinds april 2012 is Auris bezig met het verbeteren van de zorg in het project Masterplan Zorg. Als resultaat hiervan zijn in 2013 de ontwikkellijnen en methodieken beschreven. In 2014 zijn de eerste resultaten zichtbaar geworden en heeft een herziening van de methodieken plaatsgevonden. Om deze ontwikkelingen te bestendigen heeft Auris in 2014 het ECD verder ingericht. De implementatie staat begin 2015 gepland. Auris heeft in 2014 de Siméa Innovatieprijs gewonnen met het product 'Van Nul tot Taal'. Op de zorglocaties is 2014 gebruikt om de nieuwe werkwijze Van Nul tot Taal te implementeren in de behandelcyclus.

Onderzoek

Om de expertise op het gebied van taal, communicatie en gehoor te behouden, wil Auris haar kennis blijven toetsen en ontwikkelen door middel van praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. Om richting te geven aan de koers die Auris vaart met betrekking tot onderzoek is in 2014 de onderzoeksambitie vastgesteld en gestart met de implementatie van deze ambitie voor zowel onderwijs als zorg. Tevens is een start gemaakt met leergemeenschappen waarin medewerkers participeren in het realiseren van toegepast (wetenschappelijk) onderzoek voor het gehele werkveld en het realiseren van financiën stimuleren. Doel hiervan is een verbinding te maken tussen onderzoek, expertise ontwikkeling en het primaire proces. Om dit doel te behalen, is Auris actief op zoek gegaan naar partners met expertise in het ontwikkelen van een infrastructuur gericht op kennisontwikkeling. Met Partners in Verstaan en Kentalis is een onderzoeksagenda opgesteld en wordt kennisontwikkeling verder vormgegeven.

In 2014 zijn verschillende onderzoeken afgerond en opgestart. Het promotietraject van Rob Zwitserlood is afgerond. Binnen Verbindend Vernieuwen is een praktijkgericht onderzoek afgerond (metataal) en zijn drie praktijkgerichte onderzoeken gestart (ff luisteren, woordenschat therapie en kenmerken van kinderen met TOS). In deze onderzoeken, die zich richten op evidence based werken, werkt Auris samen met partnerinstellingen Kentalis, NSDSK en Pento. Auris heeft twee nieuwe promotietrajecten ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Utrecht. Auris versterkt hiermee haar bestaande verbindingen met de Universiteit Utrecht en verbreedt deze met de vakgroep orthopedagogiek. Tevens zijn in 2014 ook subsidieaanvragen gedaan bij het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek.

Kwaliteit

Kwaliteit ligt ten grondslag aan alle processen. Zowel intern als extern is hier veel aandacht voor. Op basis van externe audit is de ClIO-certificering voor 2014 wederom ontvangen voor zowel zorg als de stafafdelingen. Ook voor onderwijs wil Auris haar kwaliteit conform het ClIO-kader gaan meten. Een eerste aanzet is gedaan voor het beschrijven van het Auris onderwijs middels de eisen van het landelijk inspectiekader zoals beschreven in de kwaliteitsnorm ClIO Onderwijs. In 2015 zullen de scholen betrokken worden in de ClIO-certificering.

Vanuit de externe audit 2013 werden een aantal aanpassingen aanbevolen voor het kwaliteitsmanagementsysteem (KMS). De nadruk van het KMS ligt op het verbeteren van (interne) processen en het beoogde leereffect hiervan. In 2013 is besloten het KMS voor heel Auris door te ontwikkelen en alle processen aan externe certificering te onderwerpen. Hier is in 2014 verder uitvoering aan gegeven. Auris wil het KMS verder blijven ontwikkelen, onder andere door een kwaliteitshandboek voor onderwijs en Entree op te stellen. De eerste voorbereidingen zijn getroffen: voor onderwijs zijn de eerste pilots uitgevoerd en voor Entree zijn de eerste stappen gezet. In 2015 zal de doorontwikkeling, implementatie en bestendiging hiervan plaatsvinden. De pilot voor het KMS binnen onderwijs is uitgesteld tot 2015, wanneer de instelling Auris met haar nieuwe fusiepartners een feit is.

Het operationaliseren van het begrip “(excellente) kwaliteit” was een generiek doel voor Auris in 2014. Dit doel heeft gedurende het jaar minder bestuurlijke prioriteit gekregen. Daarvoor in de plaats streeft Auris naar excellente initiatieven. Eén school heeft het predicaat Excellente School ontvangen en twee scholen hebben deze ontwikkeling en aanvraag eveneens ingezet. Inspectie toezicht onderwijs toont aan dat alle scholen van Auris voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Begin 2015 hebben drie scholen het predicaat Excellente School ontvangen.

Tevens had Auris tot doel het cliëntervaringsonderzoek binnen zorg en onderwijs verder te ontwikkelen en te standaardiseren. Voor zorg is met collega-instellingen (Partners in Verstaan) de afspraak gemaakt gelijktijdig en identiek onderzoek hiernaar te doen. Voor onderwijs gaat Auris in 2015 een geactualiseerd instrument inzetten voor cliëntervaringsonderzoek. Auris is hiermee de eerste instelling met dit type onderzoek in de branche. Daarnaast heeft Auris voor onderwijs de opbrengstenanalyse so uitgevoerd. Voor het vso is een start gemaakt met het opzetten van deze analyse. In 2015 wordt de VSO-analyse verder ontwikkeld.

De ontwikkeling van ondersteunende systemen, waaronder het ECD en LVS, dragen bij aan de kwaliteit. Voor het LVS is besloten een nieuw aanbestedingstraject te starten in samenwerking met Kentalis. De in 2014 geplande implementatie van een LVS systeem laat hiermee op zich wachten. Het nieuwe doel is dit traject in 2015 af te ronden. Naast het ECD en LVS heeft Auris met haar samenwerkingspartners de monitor BergOp geïmplementeerd om behandelresultaten te monitoren.

4.2 *Mensen*

Om een optimale dienstverlening aan onze leerlingen en cliënten te kunnen bieden, is de bijdrage van alle Auris medewerkers cruciaal. Immers, de Auris-professionals maken in de dienstverlening aan onze leerlingen en cliënten het verschil. Het faciliteren van onze medewerkers is hierbij van groot belang en heeft daarom in 2014 (wederom) een centrale plaats gehad. Auris heeft zich daarbij gefocust op drie onderdelen: vitaliteit, deskundigheid en flexibiliteit. Vitale, deskundige en flexibele medewerkers vormen samen een vitale, deskundige en flexibele organisatie die snel in kan spelen op interne en externe veranderingen en die haar doelen en ambities weet te realiseren. De drie thema's sluiten aan bij nationale ontwikkelingen, zoals het Nationaal Onderwijsakkoord, de CAO PO, de CAO GZ en de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd.

Vitaliteit

De persoonlijke vitaliteit van iedere medewerker speelt een belangrijke rol in de manier waarop medewerkers hun werk uitvoeren is daarmee van invloed op de kwaliteit van de Auris-dienstverlening. De continu veranderende context vraagt om balans, weerbaarheid, veerkracht en verandervermogen van medewerkers. Vitale medewerkers zijn krachtig en energiek en stralen dit ook uit. Om de vitaliteit van alle Auris-medewerkers te behouden en te verhogen is er in 2014 nadrukkelijk aandacht voor gezondheidsmanagement geweest met specifieke aandacht voor duurzame inzetbaarheid en de focus op gezond en energiek zijn en blijven. De balans tussen wat energie vraagt en wat energie geeft in het werk speelt hierbij een belangrijke rol. Auris heeft alle medewerkers de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan het preventief medisch onderzoek, gebruik te maken van het Fietsplan en een collectiviteitskorting voor fitness. Voldoende ontspanning na inspanning en het werk los kunnen laten, zijn voorwaarden om zowel fysiek als mentaal gezond te blijven. Zowel binnen het preventief medisch onderzoek als binnen het medewerkersonderzoek is er nadrukkelijk aandacht geweest voor de werkbeleving en de mentale en emotionele belasting. Alle medewerkers hebben zowel bij het preventief medisch onderzoek als bij het medewerkersonderzoek een persoonlijke rapportage ontvangen waarmee zij zelf gericht aan de slag kunnen. Op basis van de resultaten van het medewerkersonderzoek zijn voor Auris aandachtspunten vastgesteld die kunnen worden opgevolgd om de werkbeleving, het welzijn en de motivatie van medewerkers (verder) te verbeteren. Het presenteren en delen van de resultaten op de Auris-locaties en de vertaling van de resultaten naar concrete acties vindt plaats in 2015. In het medewerkersonderzoek 2014 hebben medewerkers hun functie een 7,9 gegeven. Uit de resultaten blijkt dat Auris-medewerkers ten opzichte van de Nederlandse Benchmark positief scoren op ontplooiingsmogelijkheden en betrokkenheid bij de organisatie. Hiermee is het doel dat beschreven staat in het Auris strategisch beleidsplan 2014-2016, namelijk dat medewerkers hun werk minimaal met een 7,5 beoordelen en aangeven dat zij betrokken zijn bij Auris en ruimte ervaren om zichzelf te ontwikkelen, voor 2014 behaald. Verder blijkt uit de verzuimcijfers dat er binnen Auris een dalende trend wat betreft verzuim zichtbaar is. Het verzuimpercentage in 2014 was 5,0%. Ten opzichte van 2013 (5,3%) en 2012 (6,2%) is het verzuimpercentage in 2014 gedaald. De resultaten lijken erop te wijzen dat het proactieve beleid gericht op vitaliteit zijn vruchten afwerpt.

Deskundigheid

Om in te spelen op de invoering van Passend Onderwijs en de veranderende en gedifferentieerde vraag van de cliënt is een continue doorontwikkeling van kennis en vaardigheden noodzakelijk. Het delen en verbinden van deskundigheid zowel binnen als buiten Auris is hierbij cruciaal. Om de Auris-professionals op een goede manier te faciliteren heeft Auris in 2014 gericht gewerkt aan deskundigheidsontwikkeling. Hierbij is maatwerk geboden indien dit wenselijk was. Er is geïnvesteerd in vakinhoudelijke scholing en het continu doorontwikkelen van leiderschap, zowel door het aanbieden van opleidingen, leergangen, reguliere studiedagen en digitale cursussen uit de Auris Academie. In 2014 is het leiderschapsprogramma voor de teamleiders en directeuren afgerond. De Auris kernwaarden en dienend leiderschap voor onze cliënten stonden in dit leiderschapsprogramma centraal. Ook heeft Auris specifiek aandacht besteed aan de ontwikkeling van jonge leraren en meer ervaren leraren. Conform de functiemix heeft Auris ervoor gezorgd dat per 1 augustus 2014 veertien procent van de totale wtf

binnen de Stichting Onderwijs als LC-leerkracht aangesteld is. Het aantal vacatures LC-leerkracht is naar rato binnen de regio's verdeeld. Tevens heeft de positionering en professionalisering van de preventiemedewerkers binnen Auris een expliciete plek gehad. Er is een scholingsdag voor preventiemedewerkers georganiseerd en alle preventiemedewerkers hebben de mogelijkheid gekregen tot het volgen van scholing via de Auris Academie.

Flexibiliteit

De komst van Passend Onderwijs en de veranderende en gedifferentieerde vraag van de cliënt zal meer en meer de behoefte aan personeel bepalen. Tevens krimpen en fluctueren de budgetten binnen de zorg, waardoor een gerichte verdeling in vast en flexibel personeel is gewenst. Mobiliteit binnen en buiten de organisatie speelt een steeds belangrijkere rol. Als gevolg van de arrangementen zal in het onderwijs detachering en het werken op meerdere standplaatsen toenemen. In de regioformatieplannen en het mobiliteitsbeleid is het aantal medewerkers, de gewenste kwaliteit en deskundigheid en de gewenste mobiliteit voor het schooljaar 2014-2015 vastgesteld. Medewerkers worden gestimuleerd en ondersteund om zich flexibel in te zetten en mee te bewegen met de veranderende en gedifferentieerde vraag van de cliënt door bijvoorbeeld specifiek aandacht te hebben voor duurzame inzetbaarheid en de introductie van nieuwe medewerkers. Vanuit het oog op flexibiliteit is het belangrijk dat nieuwe medewerkers een goed beeld krijgen van wat Auris samen met haar professionals voor haar cliënten wil bereiken. Om die reden is in 2014 tweemaal een centrale Auris Introductiedag georganiseerd. Beide dagen zijn zeer gewaardeerd door de deelnemers.

HR-dienstverlening dichtbij en aansluitend op het primair proces staat binnen Auris centraal. Vanuit HR-advies en ondersteuning wordt situationeel expertise toegevoegd die aansluit bij de actuele onderwerpen en behoeften binnen de Auris-regio's. Het toevoegen van HR-expertise is gebaseerd op waarde gedreven leiderschap waarmee leidinggevenden de randvoorwaarden creëren die medewerkers laten excelleren. Naast HR-advies en ondersteuning in het primair proces, vervult HR Auris-breed een nadrukkelijke rol in de rekenschapsaspecten die aan medewerkers gerelateerd zijn. Dit betreft de toepassing van vigerende wet- en regelgeving en onderwerpen als de Verklaring omtrent het gedrag, eigenwachtgelders en de Wet bescherming persoonsgegevens. Op deze dossiers vindt jaarlijks externe controle plaats. Tevens is Auris in 2014 actief gestart met het uitwerken van de nieuwe CAO PO. Door middel van de PDCA-cyclus wordt de realisatie van HR-projecten en processen geëvalueerd. Evaluaties over deze processen worden in samenwerking met medewerkers en leidinggevenden uitgevoerd. De uitkomsten van de evaluaties dienen als belangrijke input voor het aanscherpen en verbeteren van onze projecten, processen en de kwaliteit. De processen worden naast de interne evaluatie ook door een externe partij getoetst (CIIO).

4.3 Middelen

Algemeen

In 2014 is verdergegaan op de lijn van de standaardisering en uniformering van ondersteunende processen. Het ontwikkelingsproces verbetering bedrijfsvoering bestaat uit vier fasen, die lopen van de eerste fase 'basis op orde' (2012-2013), via 'financial control' (2013-2015) naar 'management control' (2015-2017) en uiteindelijk volledige 'business control'. Deze fasen volgen elkaar deels op, soms overlappen ze elkaar.

De jaren 2012 en 2013 stonden grotendeels in het teken van basis op orde en financial control. In feite komt het hierbij neer op het verkrijgen van een intern beheersingsniveau dat voldoende tot goed te noemen is. De ondersteunende processen worden zo ingericht en met hulpmiddelen ondersteund dat er voor terugkerende handelingen zoveel mogelijk routinematig en gestandaardiseerd wordt gewerkt. In 2014 is verder ingezet op de verbetering van 'controls' op de uitvoering van jaarplannen en begroting. Met name de invoering van Exact in 2015 (Finance) en 2016 (HR) maakt het mogelijk dat de stap naar financial control en management control (waaronder informatiemanagement) verder kan worden verbeterd. Als gevolg van de fusies en de veranderingen in wet- en regelgeving is in 2014 en wordt ook in 2015 de focus gelegd op het invoeren van de administratief organisatorische veranderingen die hiermee verband houden.

De invoering van standaardisering binnen bedrijfsvoering vraagt naast nadrukkelijke interne richtlijnen ook om aanpassingen in de professionaliteit van management en medewerkers, cultuur en organisatie. Met 'de Dag van de administratie' in juni 2014 is een start gegeven aan dit traject voor administratief ondersteuners in de regio's. Ook in 2015 zal aandacht worden besteed aan de ondersteunende medewerkers, die met voortdurende veranderingen geconfronteerd worden.

Interne communicatie voor bedrijfsvoering

In 2014 is een 'portal bedrijfsvoering' gelanceerd. Vanuit deze portal kunnen alle bedrijfsapplicaties worden benaderd, nieuwswaardige ontwikkelingen worden gevolgd (nieuwsbrief), hulpmiddelen gebruikt en informatie op alle aspecten van bedrijfsvoering worden geraadpleegd. Ook is er een centrale vraagbaak aanwezig: doel hiervan is het stroomlijnen van de grote variëteit van vragen op alle terreinen van de bedrijfsvoering. De portal is met name voor ondersteuners en leidinggevenden bedoeld: algemene personeelsinformatie loopt via de Auris-brede nieuwsbrief.

De Wegwijzer bedrijfsvoering is op intranet geplaatst. Dit handboek wordt fasegewijs ingebouwd in het Auris-kwaliteitshandboek, waarmee bereikt wordt dat alle informatie van zowel primaire als ondersteunende processen via één route beschikbaar wordt gesteld.

Met de opstelling van een ontwerpinstelling van een document management systeem is een start gemaakt met de verbetering van de interne logistieke processen. Het DMS 'JOIN' wordt vanaf het voorjaar 2014 stapsgewijs ingevoerd. JOIN draagt bij aan de verbetering van het relatiebeheer, de verwerking van inkomende en uitgaande documenten en de ondersteuning van de overleg- en besluitvormingsprocessen.

Financieel beheer

Als gevolg van de invoering van de budgetfinanciering in het onderwijs was het huidige allocatiemodel niet meer houdbaar. In het najaar van 2014 is daarom een nieuw allocatiemodel opgesteld, waarbij de toedeling van de beschikbare middelen over de regio's en Auris op een transparante en zo eenvoudig mogelijke wijze kan plaatsvinden. In 2015 wordt het allocatiemodel op basis van opgedane ervaringen aangepast en tevens uitgebreid naar een allocatiesystematiek voor Zorg.

De invoering van de lokale kas- en bankapplicatie is afgerond. Als gevolg hiervan is administratieve last op lokaal niveau teruggebracht. Hiernaast maakt de invoering van dit systeem het mogelijk uitgaven en inkomsten te monitoren en kennis en vaardigheden onderling te delen.

Van dezelfde leverancier is de contractadministratie ingevoerd. Vanaf 2015 zal een systeem voor verwerking van inkomende facturen en onkostendeclaraties worden ingevoerd. Hiermee worden decentrale administraties ontlast en het management beter gefaciliteerd met heldere en toegankelijke financiële basisinformatie.

In het verslagjaar is het contract met het huidige administratiekantoor deels opgezegd. Dit in verband met de Europese aanbesteding voor een nieuw financieel en HR-systeem. Het financiële systeem wordt ingevoerd in 2015, het HR-systeem in 2017.

In 2015 is begonnen met het opzetten van een administratie voor de LGF-middelen. Deze administratie moet het hart worden van het administratieve relatiebeheer met ca. 1.200 scholen en 400 schoolbesturen.

ICT-voorzieningen

Met de uitrol van VOIPCONNECT-voorzieningen voor telefonie wordt het voor locaties mogelijk de interne telefonie beter te stroomlijnen. Dit is nodig omdat steeds meer fysieke locaties multifunctioneel gebruikt worden. Ook kan hierdoor de interne telecommunicatie tussen locaties worden verbeterd en verdere integratie met het datanetwerk plaatsvinden. Binnen Auris ontstaat steeds meer behoefte aan faciliteiten voor online-communicatie en -vergaderen. Met de invoering van de telefonie en andere voorzieningen worden deze faciliteiten in 2015 mogelijk.

Om op locatie zo goed mogelijk plaats onafhankelijk te kunnen werken is het aantal draadloze netwerken uitgebreid en verbeterd. Inmiddels beschikt bijna elke vestiging van Auris over een goed functionerend draadloos netwerk.

In augustus 2014 werd gestart met de invoering van een Electronisch Client Dossier voor Zorg (behandeling). Dit informatiesysteem is op voorstel van de stuurgroep Masterplan Zorg aangeschaft. Het is het eerste systeem dat niet alleen als administratief systeem wordt gebruikt, maar dat ook het primaire proces ondersteunt. De implementatie verliep niet zonder slag of stoot omdat zowel de processen, het functioneel ontwerp en de medewerkers met veranderingen te maken kregen. Eind 2014 was er sprake van een functionerend systeem op hoofdlijnen, waarin nog de nodige aanpassingen moesten worden doorgevoerd. Gezien de complexiteit van het systeem is een externe applicatiespecialist ingehuurd.

Het contract met de leverancier van het leerling administratiesysteem is opgezegd. In het najaar van 2014 is samen met Kentalis gestart met de aanbesteding van een nieuw leerlingadministratie- en leerlingvolgsysteem. Tegelijkertijd is gewerkt aan een systeem voor de eenduidige registratie van het ontwikkelingsperspectief (OPP). Voor alle leerlingen moet vanuit Inspectievoorschriften een OPP aanwezig zijn.

Gezien de toenemende complexiteit van het applicatielandschap heeft een beperkt onderzoek plaatsgevonden naar de omvang en kwaliteit van de gewenste ICT-beheersorganisatie. Dit krijgt in 2015 een vervolg met een ICT-scan waarbij ambities en randvoorwaarden samengebracht gaan worden in een ICT-bestemmingsplan.

Inkoop

Ook in 2014 is verder gewerkt aan de verbetering van de inkooporganisatie, rekening houdende met Europese en nationale aanbestedingsregels. Voor de Europees-aanbestedingsplichtige zaken is een kalender opgesteld. Voor de nationale aanbestedingen is een concept inkoopbeleid opgesteld (vaststelling in 2015) en is een portal voor het ondersteunen van de aanbestedingsprocedures ingevoerd.

In 2014 hebben diverse Europese aanbestedingen plaatsgevonden:

- school- en kantoormeubilair (afgerond)
- financieel en HR-systeem (afgerond)
- schoonmaak (voorbereiding)

Huisvesting

Een belangrijke gebeurtenis die Auris te wachten staat, is de doordecentralisatie van groot buitenonderhoud, de overheveling van het budget van de gemeenten vanaf 2015. In 2014 zijn alle gemeenten waar Auris mee te maken heeft nauwlettend gevolgd op de voornemens voor de inrichting van de doordecentralisatie.

Door het teruglopen van de conciërgefunctie op de school, toenemende veiligheidsvoorschriften en het doel om kosten zo beperkt mogelijk te laten zijn is in 2014 een systeem voor meldingen klein onderhoud bij enkele pilotlocaties ingevoerd. Aan de hand van de opgedane ervaringen zal verdere uitrol in 2015 plaatsvinden, zij het met een ander ondersteunend systeem.

Voor alle locaties van Auris zijn de verplichte asbestbeheersingsplannen opgesteld. Hiermee worden de risico's van verkeerd gebruik of asbestrisico's geminimaliseerd: voordat een verbouwing plaatsvindt wordt het plan bestudeerd om te controleren of er sprake is van asbestrisico's.

In 2014 vond besluit- en planvorming rondom de nieuwe locatie van het Centraal Bureau plaats.

Website

In 2014 is de nieuwe website van Auris online gegaan. De site is gericht op ouders en professionals. Eind van dit jaar is begonnen met het omzetten van de websites voor scholen. In april is het magazine 'Van Nul tot Taal' uitgekomen. Dit magazine is voor jonge ouders van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis of dove of slechthorende kinderen. Rond Passend Onderwijs zijn verschillende communicatiemiddelen ontwikkeld zoals een aantal korte animaties en informatiebrochures voor ouders en het regulier onderwijs. Intern is een speciale ruimte op intranet gemaakt en kregen de medewerkers een online magazine. Eind van het jaar is de afdeling uitgebreid met een communicatie adviseur en een medewerker communicatie.

Continuïteit van de organisatie

Auris heeft een meerjarenbegroting opgesteld waarbij de financiële gevolgen van de belangrijkste verwachte ontwikkelingen in de komende jaren zijn opgenomen. De begroting dient met name om de trend van de ontwikkeling van baten en lasten en balansposities in grote lijnen te kunnen volgen. In de meerjarenbegroting zijn de financiële gevolgen van de invoering van Passend Onderwijs (in financiële zin: invoering van de budgetfinanciering) en de instellingsvorming vertaald.

In de meerjarenbegroting is voor de onderwijsmiddelen uitgegaan van een stabiel aantal leerlingen op basis van de telling per 1 oktober 2014 en een budget waarin de bekostiging op grond van deze leerlingaantallen is verwerkt.

Passend Onderwijs kan als gevolg hebben dat leerlingaantallen gaan dalen en/of leerlingen meer lichte vormen van dienstverlening krijgen aangeboden. De komende jaren zal moeten blijken in hoeverre Passend Onderwijs 'lukt'. Gedurende deze jaren wordt de vinger aan de pols gehouden om wijzigingen van de leerling populatie en de ondersteuningsvraag zodanig te faciliteren dat de kwaliteit van het primair proces voor de leerlingen gewaarborgd blijft. Omdat de per 1 augustus 2014 ingevoerde budgetfinanciering nog maar voor 20% leerling afhankelijk is, is stijging van de ondersteuningsvraag voor Auris risicovol. De spankracht van Auris wordt bepaald door de heldere strategische koers, de professionaliteit van de medewerkers ende inrichting van de ondersteuning. Voor de beschikbaarheid van middelen ten behoeve van Zorg (audiologie, behandelgroepen, ambulante behandeling) wordt in de meerjarenbegroting aangenomen dat de financiële middelen als gevolg van de stelselwijziging in de zorg grotendeels beschikbaar blijven. Voor 2015 heeft de transitie van de behandelactiviteiten van de AWBZ naar de Zvw nog geen directe negatieve financiële gevolgen. De regelgeving voor de overgangperiode en de uiteindelijke inbedding in de Zvw-structuur wordt in de loop van 2015 opgesteld door de NZA, in overleg met de belangenorganisaties van zorgaanbieders op het gebied van behandeling en de zorgverzekeraars.

In het volgende overzicht is de geconsolideerde meerjaren-exploitatiebegroting 2015-2019 opgenomen.

Tabel 6 Geconsolideerde meerjarenbegroting 2015-2019 (in €)

in €	begroting 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019
BATEN					
Subsidies OCW	70.719.911	77.556.573	77.556.573	77.556.573	77.556.573
Subsidies Gemeenten en overige	151.000	170.000	170.000	170.000	170.000
Opbrengsten Audiologie	3.325.000	3.300.000	3.300.000	3.300.000	3.300.000
Opbrengsten AWBZ	9.761.881	9.700.000	9.700.000	9.700.000	9.700.000
Overige Baten	1.180.266	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
SOM BATEN	85.138.058	92.026.573	92.026.573	92.026.573	92.026.573
LASTEN					
Loonkosten	55.309.152	60.453.424	60.453.424	60.453.424	60.453.424
Overige Personeelkosten	4.383.976	4.330.000	4.414.336	4.414.336	4.414.336
Algemene en overige kosten	7.730.938	7.698.149	6.463.813	6.463.813	6.463.813
Huisvesting	3.650.751	4.370.000	4.420.000	4.420.000	4.420.000
Afschrijvingen	1.000.894	1.060.000	1.160.000	1.160.000	1.160.000
Onderwijsspecifieke kosten	643.350	700.000	700.000	700.000	700.000
Zorgspecifieke kosten	517.710	515.000	515.000	515.000	515.000
Inkomenoverdrachten	13.901.289	13.900.000	13.900.000	13.900.000	13.900.000
Innovatie en Kwaliteit	0	0	0	0	0
Audiologie te verrekenen in tarieven	0	0	0	0	0
Deelnemingen	0	0	0	0	0
SOM LASTEN	87.138.058	93.026.573	92.026.573	92.026.573	92.026.573
Exploitatiesaldo gewone bedrijfsvoering	-2.000.000	-1.000.000	0	0	0
Saldo bijzondere baten en lasten	0	0	0	2.000.000	0
Saldo financiële baten en lasten	950.000	600.000	500.000	500.000	500.000
Exploitatiesaldo	-1.050.000	-400.000	500.000	2.500.000	500.000
Inzet reserves	1.050.000	400.000	-500.000	-2.500.000	-500.000
Eindsaldo	0	0	0	0	0

Op basis van het meerjarencenario wordt verwacht dat in de periode 2015-2016 sprake is van een gecumuleerd gepland tekort van € 3,0 mln. Dit bedrag is benodigd voor investeringen in Passend Onderwijs, investeringen in ondersteunende systemen en herstructurering van de zorg. Het negatieve saldo over deze twee jaren wordt gedekt uit de opbrengst van de financiële baten en lasten (€ 1,6 mln.) en de algemene reserve (€ 1,4 mln.). Naast de genoemde € 3,0 mln. is binnen de begroting een post onvoorzien opgenomen van € 2,6 mln. Dit betreft 10% van de reguliere LGF-middelen. In totaal is in de begroting 2015-2016 dus een bedrag beschikbaar van € 5,6 mln. om fricties op te vangen en de transitie naar Passend Onderwijs soepel te laten verlopen.

De inzet van extra middelen is financieel verantwoord: de solvabiliteitsratio ligt ruim boven de 50%. Op basis van de meerjarenbegroting 2015-2019 (investerings, exploitatie en onderhoudsvoorziening) is een geprognosticeerde balans samengesteld (zie hierna). Uitgegaan wordt van gelijkblijvende vorderingen, voorraden en schulden.

Tabel 7 Geconsolideerde meerjarenbegroting (balans) 2015-2019 (in €) en realisatie 2014

<i>Activa</i>	ultimo 2014	ultimo 2015	ultimo 2016	ultimo 2017	ultimo 2018	ultimo 2019
Materiele vaste Activa	7.626.971	11.605.498	14.195.498	14.085.498	13.975.498	13.865.498
Voorraden	0	6.905	6.905	6.905	6.905	6.905
Vorderingen	5.618.311	15.075.114	15.075.115	15.075.115	15.075.115	15.075.115
Liquide middelen en FVA	32.840.849	17.453.985	14.463.984	15.093.985	17.733.985	18.373.984
	46.086.131	44.141.501	43.741.501	44.261.502	46.791.502	47.321.502
<i>Passiva</i>						
Eigen vermogen	33.705.851	29.654.422	29.254.422	29.754.422	32.254.422	32.754.422
Voorziening groot onderhoud	553.647	744.516	744.516	764.516	794.516	824.516
Overige voorzieningen	677.157	650.875	650.875	650.875	650.875	650.875
Schulden	11.149.476	13.091.689	13.091.689	13.091.689	13.091.689	13.091.689
	46.086.131	44.141.502	43.741.502	44.261.502	46.791.502	47.321.502
Totale baten incl fin. baten en lasten	69.533.287	88.088.058	93.626.573	92.526.573	92.526.573	92.526.573
Materiële vaste activa gebouwen	1.890.123	8.406.917	10.412.823	10.299.982	10.199.982	10.099.982
Solvabiliteit (norm 50%)	73%	67%	67%	67%	69%	69%
Liquiditeit (norm 100%)	345%	248%	226%	230%	251%	255%
Kapitalisatiefactor (norm 35%)	64%	41%	36%	37%	40%	40%

Zoals uit het overzicht blijkt, neemt in het meerjarenscenario het eigen vermogen per saldo licht toe, en zijn de ratio's voldoende om financiële continuïteit te waarborgen. In de volgende tabel is de werkelijke personeelsformatie in FTE voor 2014 alsmede de verwachting van het aantal FTE in de periode 2015, 2016 en 2017 opgenomen. Hierbij is een verdeling gehanteerd naar directie, onderwyzend personeel (OP) en overig onderwijsondersteunend personeel (OOP).

Tabel 8 Personeelsformatie in FTE 2014-2017

	2014	2015	2016	2017
Directie	65,13	67,30	75,20	75,20
OP	410,19	432,70	498,85	498,85
OOP	362,68	389,00	491,95	419,95
	838,00	889,00	994,00	994,00

Risicobeheersing Auris

Invoeren van integraal risicomanagement helpt om risico's expliciet te maken en om, door de verschillende lagen van de organisatie heen, actief en bewust met risico's om te gaan. Doorontwikkeling van projectmatig werken en het ontwikkelingstraject richting management control en op termijn business control leidt ertoe dat uitgaven op

projectbasis beter worden beheerst. In 2014 zijn rondom de invoering van Passend Onderwijs diverse scenariomodellen op basis van integraal risicomanagement opgesteld. In 2015 wordt integraal risicomanagement verder ingebed in de planning- en controlcyclus gelijktijdig met verdere intensivering van het in 2013 ingezette projectmatig werken.

Integraal benadrukt dat het gaat om het management van alle verschillende risicogebieden in onderlinge samenhang

Met de stapsgewijze invoering van integraal risicomanagement worden binnen Auris de volgende stappen doorlopen:

1. het opstellen van de strategie en hieraan gekoppeld het risicoprofiel en de risicobereidheid,
2. het identificeren van risico's,
3. het opstellen en implementeren van het beleid voor risicobeheersing
4. de uitvoering, monitoring en terugkoppeling over risico's en beheersmaatregelen

Dit proces wordt continu doorlopen, zodat:

op het gebied van risicomanagement een zelflerende en zelfsturende organisatie bestaat, die zich bewust is van de impact van de verschillende risico's en de onderlinge samenhang, alsook van de opties voor beheersing en de verschillende consequenties hiervan.

Op het gebied financiën worden al jaarlijks bij de begroting en ook tussentijds scenario's opgesteld. Verdere integratie met bestuur, cultuur, leiderschap en organisatie en beleid vindt geleidelijk plaats.

Strategische risico's

Auris voorziet een aantal strategische risico's

Stijgende leerlingaantallen

De budgetfinanciering in het onderwijs voor cluster 2 is gebaseerd op de leerlingtelling per 1 oktober 2011. Op 1 oktober 2014 werden er 108 leerlingen op de Aurisscholen meer geteld. Omdat voor groei alleen de basisbekostiging geldt (globaal € 5.000 per leerling) levert dit ten opzichte van de huidige situatie een mindere opbrengst op van ca. € 1,3 mln. op jaarbasis (de gemiddelde bekostiging onder het oude bekostigingsregime bedroeg ca. € 17.000 per leerling). Het risico van stijgende leerlingaantallen op de scholen en de verhouding tussen de aantallen per arrangement stellen de organisatie voor de opgave om de onderwijskundige bedrijfsvoering hierop in te richten. Bij de verwachte ontwikkeling van de leerlingaantallen is meegenomen dat in 2015 door de aansluiting van de Spreekhoorn, de Professor van Gilseschool en AED Leiden het aantal leerlingen stijgt. Verdere verwachtingen zijn moeilijk in te schatten, omdat de leerlingen voor cluster 2 geen gelijke tred houden met de demografische ontwikkelingen. In de verwachting is daarom nu uitgegaan van gelijkblijvende leerlingaantallen.

Tabel 9 Verwachte ontwikkeling leerlingaantallen 2014-2017

	1-10- 2014	1-10- 2015	1-10- 2016	1-10- 2017
Aantal leerlingen op scholen SO	1.596	2.243	2.243	2.243
Aantal leerlingen op scholen VSO	604	604	604	604
Aantal leerlingen op scholen	2.200	2.847	2.847	2.847
Ambulant begeleide leerlingen	2.124	2.822	2.822	2.822
Totaal	4.324	5.669	5.669	5.669

Inefficiëntie op huisvesting, verhoogde huisvestingslasten

Overheveling van de huisvestingsmiddelen ten behoeve van het onderwijs van de gemeenten naar de scholen vanaf 2015 leidt ertoe dat de besturen volledig verantwoordelijk zijn voor de uitgaven van groot onderhoud op het casco (daken, gevels etc.). De zorgplicht van de gemeenten blijft bestaan.

Invoering van budgetfinanciering leidt ertoe dat de huisvestingslasten onder druk komen te staan zodra leerlingen met succes worden toegeleid naar reguliere scholen. Er zal op basis van scenarioplanning worden gestuurd op het geleidelijk terugdringen van de huisvestingslasten.

Hervormingen in de zorg

Via het programma Verbindend Vernieuwen heeft ook in 2013 onderzoek plaatsgevonden naar de AWBZ-bekostiging in de ZG-sector. Gebleken is dat behandelmethodes en productierealisatie van de vier grote partijen praktijkvariatie laten zien. De informatie die uit het project Verbindend Vernieuwen wordt afgeleid zal ertoe leiden dat ook de tarieven onder druk komen te staan. Voor 2015 is dat nog beperkt, voor de jaren erna is nog onzeker of verlaging van tarieven gaat leiden tot terugbrengen van behandelactiviteiten. Ook de invoering van de prestatiebekostiging in de audiologie leidt tot een toename van financiële risico's. De prestatiebekostiging is in 2012 ingevoerd. Deze risico's zijn tot en met 2014 nog deels afgedekt via een gegarandeerd schaduwbudget. Vanaf 2015 zullen effecten op het marktaandeel van verzekeraars en verandering van doelgroepen leiden tot meer risicovolle contractvorming.

Verhoging verzuimvervanging/invoering nieuwe CAO

De invoering van de cao 2014-2015 heeft grote gevolgen voor de inzet van het onderwijsgevend personeel. De invoering van de 40-urige werkweek en de duurzaamheidsregelingen kunnen zowel leiden tot stijging als tot daling van de productiviteit. Dat hangt deels af van persoonlijke keuzes van medewerkers. Het ziekteverzuim in de sector onderwijs is het hoogst van alle branches, tegen de 5%. Bij Auris is het ziekteverzuim iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Dat is gebruikelijk voor speciaal onderwijs en nu nog aanvaardbaar te noemen. Elk procent dat het ziekteverzuim stijgt, betekent een hogere salarislust van ca. € 0,5 miljoen, oplopend tot ca. € 0,8 mln. in 2018. In de begroting is rekening gehouden met een ziekteverzuimpercentage van 5%. Het ziekteverzuim over 2014 ligt op 5,0. Er is sprake van een dalende trend ten opzichte van 2014 en 2013, waardoor verwacht wordt dat het in de begroting gehanteerde verzuimpercentage van 5% toereikend is.

Treasurybeleid

In 2014 heeft Auris gehandeld volgens het in 2010 vastgestelde Treasury Statuut. Dit statuut bevat de grondslagen van het treasury beleid van de Koninklijke Auris Groep. Het Treasury Statuut is geldig voor de gehele Koninklijke Auris Groep. In het Treasury Statuut wordt onder treasury verstaan: "het sturen op, het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's".

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing binnen de Stichting Koninklijke Auris Groep. In het Managementreglement en de Procuratieregeling zijn de bevoegdheden van de directeurs geregeld met betrekking tot het aangaan van verplichtingen. Er zijn geen bevoegdheden voor het aangaan van verplichtingen aan andere functionarissen verleend.

De Raad van Bestuur legt verantwoording af over het gevoerde treasurybeleid aan de Raad van Toezicht in de tussentijdse financiële rapportages en de jaarrekening. De bevoegdheid tot het aangaan van externe verplichtingen op het gebied van treasury is, conform de Procuratieregeling van Auris, voorbehouden aan de Raad van Bestuur. De uitvoering van het treasurybeleid valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur Bedrijfsvoering.

Het stelsel van interne risicobeheersings- en controlesystemen wordt regelmatig geëvalueerd en verder geoptimaliseerd. De externe accountant toetst op de naleving van het Treasury Statuut. Voor 2014 is er geen aanleiding te veronderstellen dat de risicobeheersings- en controlemaatregelen niet naar behoren hebben gefunctioneerd.

In 2015 zal een nieuw Financieel Statuut in werking treden, waarbinnen het Treasurybeleid beschreven wordt. Hiernaast worden de administratieve organisatie en de controls rondom treasury verder aangescherpt in een Treasury Reglement.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is erop gericht om het vermogen van de Koninklijke Auris Groep veilig te laten renderen ten behoeve van de lange termijn doelstellingen van de organisatie. De beleggingen zijn volledig ondergebracht bij de ABN AMRO bank. Daarbij is gekozen voor defensieve beleggingen. Aan de eisen die de overheid stelt met betrekking tot de beleggingen van publieke middelen (ratings, beleggingsvormen, etc.) wordt voldaan door een deel van het vermogen te beleggen in obligaties. De waarde van dit depot bedraagt minimaal de waarde van de rekening-courant verhouding tussen de Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep en de Stichting Koninklijke Auris Groep.

De waarde van de portefeuille exclusief liquiditeiten is in 2014 met 1% gedaald ten opzicht van 2013. Hoewel er een positieve ontwikkeling is bij aandelen, zowel in opbrengsten uit (stock)dividend als uit koersontwikkeling, wordt dat resultaat voor een flink deel teniet gedaan door een negatieve ontwikkeling op obligaties. Dit houdt enerzijds verband met verplichte lossingen die niet direct worden gevolgd door nieuwe aankopen en anderzijds met het feit dat veel fondsen op korte termijn aflopen en daardoor ook in koerswaarde dalen. De toename van liquiditeiten komt niet alleen uit de lossen van obligaties, maar ook uit het stallen van tijdelijk overtollige liquide middelen op de spaarrekening van Auris.

Aan (stock)dividenden en couponrentes is in 2014 € 634.877 ontvangen. Het koersresultaat over alle effecten bedraagt in 2014 € 950.966. Dit resultaat is deels toegevoegd aan de bestemmingsreserve koersverschillen, die ultimo 2014 uitkomt op € 4.938.576. De bestemmingsreserve koersverschillen is gemaximeerd op 35% van de waarde van de aandelen (inclusief onroerend goed) plus 10% van de waarde van de obligaties per 31 december van het boekjaar. Indien dit maximum niet was gehanteerd, dan zou de bestemmingsreserve koersverschillen per 31 december 2014 € 5.664.358 zijn.

Per saldo komt het totale beleggingsresultaat uit op € 1.585.842. Het totaal rendement ten opzichte van de beurswaarde op 1 januari 2014, exclusief liquiditeiten, bedraagt 6%. Het beleggingsresultaat was in 2014 begroot op € 976.938.

De waarde en samenstelling van de portefeuille per eind 2014 vergeleken met de stand per eind 2013 is hieronder opgenomen. Verder is de ontwikkeling van de portefeuille nader uitgewerkt.

Tabel 10 Overzicht effecten (in €)

Overzicht effecten Stichting Koninklijke Auris Groep							Jaar:	2014
	Beleid	Stand 31/12	Stand 1/1	Gemiddeld	In % 31/12	In % 1/1	In % Gem.	
Obligaties Onderwijs	10-55%	6.246.971	7.150.173	6.698.572	22%	30%	26%	
Obligaties Overig	10-55%	3.825.321	4.155.379	3.990.350	13%	18%	15%	
Aandelen	20-70%	10.874.808	9.900.654	10.387.731	38%	42%	40%	
Alternatieve beleggingen	0-30%	357.620	336.000	346.810	1%	1%	1%	
Totaal effecten		21.304.721	21.542.206	21.423.463				
Vermogensliquiditeiten	0-5%	7.126.800	1.913.181	4.519.991	25%	8%	17%	
Totaal vermogenspositie		28.431.521	23.455.387	25.943.454				

Tabel 10 Overzicht effecten (in €) vervolg

Overzicht ontwikkeling vermogensportefeuille						
	Gemiddelde waarde	Coupon-rente en dividend	Koersresultaat aan- en verkoop	Koersresultaat	Totaal opbrengst	Rendement
Obligaties Onderwijs	6.698.572	255.530	-19.233	-98.969	137.328	2,1%
Obligaties Overig	3.990.350	98.448	-5.105	140.048	233.390	5,8%
Aandelen	10.387.731	279.163	7.207	905.397	1.191.768	11,5%
Alternatieve beleggingen	346.810	1.737	-12	21.632	23.357	6,7%
Vermogensliquiditeiten	4.519.991	-	-	-	-	-
Totaal vermogenspositie	25.943.454	634.877	-17.143	968.108	1.585.842	6,1%

Totaal koersresultaat 950.966

Vermogensbeleid

In verbinding met het Treasury Statuut is in 2010 ook het Auris-brede vermogensbeleid vastgesteld. Daarin is uitdrukkelijk opgenomen dat Auris een private organisatie is, maar wel met maatschappelijke doelstellingen en met inkomsten uit publieke en semipublieke bronnen. Auris heeft de maatschappelijke verplichting om haar vermogen optimaal te beheren en te zorgen voor enerzijds de instandhouding en aanwending van het vermogen en anderzijds voor een verantwoorde besteding van de opbrengsten uit het vermogen.

Zoals hiervoor aangegeven zal in 2015 een nieuw Financieel Statuut in werking treden waarin het vermogensbeleid en het beleggingsbeleid wordt beschreven.

Kostenverdeling

De kostenverdeling van de algemene kosten van de Stichting Koninklijke Auris Groep naar de diverse geldstromen is van toepassing op de toedeling van de kosten van de Stichting Auris naar de Stichtingen Zorg en Onderwijs en binnen de Stichting Zorg naar de diverse geldstromen (AWBZ, Zvw en overige). Via de kostenverdeling worden de gemeenschappelijke kosten zodanig toegerekend aan de te onderscheiden geldstromen (audiologie, AWBZ en rijksbijdrage) dat er bij de stichtingen Onderwijs, Zorg en REC een getrouw beeld per stichting ontstaat. Dit is nodig uit oogpunt van rechtmatigheid van de uitgaven op de te onderscheiden geldstromen, maar ook om inzicht te hebben in de 'kosten per product' is het van belang.

De Stichting Koninklijke Auris Groep betreft kosten in verband met collectieve overhead en 'gezamenlijke' kosten. Met collectieve overhead wordt bedoeld de apparaatskosten van het Centraal Bureau. Met gezamenlijke kosten de kosten die om reden van efficiency rechtstreeks op collectief niveau worden geboekt. Het gaat o.a. om accountantskosten, kosten administratiekantoor en kosten ICT- werkplekken. Ook kosten van gezamenlijke projecten komen ten laste van het Centraal Bureau.

Voor deze kosten is de volgende verdeling gehanteerd:

- 72% ten laste van de Stichting Onderwijs (2013: 65%);
- 22% ten laste van AWBZ (2013: 25%);
- 6% ten laste van Audiologie (2013: 10%).

Waar de kosten direct verband houden met de juiste geldstroom, zijn deze ook rechtstreeks toegerekend aan deze geldstroom en niet in de verdeling meegenomen.

In 2015 wordt gewerkt aan de invoering van administratie op activiteitsniveau, waarbij kosten grotendeels rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verschillende geldstromen. Ook worden de direct toewijsbare kosten direct in de administratie van de juiste stichting verwerkt, in plaats van achteraf.

Binnen de Stichting Zorg worden de kosten verdeeld volgens de volgende uitgangspunten:

- Verdeling van direct toewijsbare kosten naar de segmenten Audiologie en AWBZ of Overige;
- Verdeling salariskosten rechtstreeks naar deze segmenten;
- Verdeling overige kosten op basis van de omzetverhouding van de drie geldstromen.

5. Regio's

In 2014 heeft Auris een vierde regio in stelling gebracht: Noord-West. In iedere regio is gewerkt aan zowel de collectieve doelen van Auris als aan de specifieke speerpunten die per regio zijn vastgesteld. Onderstaand staan de successen op het gebied van onderwijs en zorg in de Auris-regio's beschreven en wordt bijzondere aandacht geschonken aan de samenwerkingspartners waar in 2014 in is geïnvesteerd.

5.1 Regio Zuid

Vorbereidend op de fusie met De Spreekhoorn heeft de regiodirectie Zuid nauw samengewerkt met de directie van De Spreekhoorn op een aantal thema's, te noemen de oprichting en inrichting van de so-locatie Montaal in Bergen op Zoom, het opstellen van een gezamenlijke visie op het aanbod voor D/ SH, de inrichting van een gezamenlijk aanmeldpunt en de ontwikkeling van een gezamenlijke visie op ambulante dienstverlening bij het lichte en medium arrangement aansluitend op de ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs.

Met het oog op de fusie en de daarmee gepaard gaande veranderingen heeft de regiodirectie voorbereidingen getroffen voor een passend aansturingmodel voor de regio na 1 augustus 2015. Binnen de regio zijn in 2014 de teamleiders binnen alle locaties in positie gebracht en hebben ze, gezamenlijk met de teamleiders van De Spreekhoorn, deelgenomen aan een scholingstraject.

In 2014 is tevens een regionale visie op deskundigheidsbevordering ontwikkeld, wat heeft geresulteerd in een regionaal scholingsplan. Na een traject ten behoeve van professionalisering van de samenwerking binnen de regiodirectie, is in juli 2014 besloten om één regiodirecteur te ontheffen van de bovenlokale taken.

In het kader van Passend Onderwijs is werk gemaakt van partnerschap in de vorm van structurele aansluiting bij bestuurlijke overleggen PO en VO, zowel in Zeeland als de Brabantse Wal. Binnen het Audiologisch Centrum is gewerkt aan het verstevigen van de buitendienst. Voorbereidingen zijn getroffen qua visie, bemensing en er is een start gemaakt met het acquireren bij verpleeghuizen en instellingen voor verstandelijk beperkten.

Op basis van de behaalde resultaten in 2014 ziet regio Zuid de ontwikkelingen binnen zorg en onderwijs én de fusie met De Spreekhoorn in 2015 vol vertrouwen tegemoet.

5.2 Regio West

Het model van de verwaarloosde organisatie (Joost Kampen) en het gedragsmodel voor de interventie bij verzuim zijn de twee lijnen waarlangs de organisatiecultuur in deze regio verbeterd wordt.

Het regionale aanmeldpunt is in juni 2014 gestart om samen met de Commissie van Onderzoek en de Commissie van Begeleiding op de locaties het arrangeren van leerlingen uit te voeren. In 2014 is veel geleerd over de organisatie van passend aanbod en de toeleiding daarheen. In overleg zijn criteria tot stand gekomen en men weet nu beter wat nodig is voor toeleiding. Op de ambulante dienst is ingezet op de CvB nieuwe stijl en een helpdesk OPP om het arrangeren van leerlingen uit de AD te begeleiden. Er zijn in regio West drie studiedagen gehouden over het arrangeren voor de AD-ers en leden van alle CvB's van de regio, over Passend Onderwijs en dove leerlingen en voor AD'ers over Passend Onderwijs.

Binnen Auris West hebben twee scholen zich in 2014 aangemeld voor het predicaat 'Excellente School'. Eén regiodirecteur uit West heeft namens Auris op twee internationale congressen een workshop en presentatie gehouden over de succesvolle veranderkundige methode die gehanteerd is bij het Masterplan Zorg. In 2014 stond het formatiebeleid en de financiering op gespannen voet met het bestuurlijk uitgangspunt om geen wachtlijsten te hanteren binnen het onderwijs. Op een aantal locaties is het aantal leerlingen aanzienlijk gegroeid. Conform het formatiebeleid zou dit moeten leiden tot een groei in de lesgroepen en/of ondersteuning. Met de budgetfinanciering groeien de middelen (nauwelijks) mee met het aantal leerlingen. Dit punt vraagt verdere bestuurlijke uitwerking in 2015.

In 2014 is in samenwerking met HR een scholingsplan ontwikkeld voor de regio West. Regio-breed richt de scholing zich op professioneel handelen en partnerschap en de inhoudelijke scholing op eigen expertisegebied.

Regio West heeft als ambitie dat elke locatie van Auris regio West beschikt over representatieve huisvesting die ondersteunend is aan het realiseren van de kernwaarden van Auris. Hier is in 2014 in samenwerking met Bedrijfsvoering aan gewerkt in de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) van de locaties. Het Audiologisch Centrum zal gehuisvest worden in de nieuwbouw aan het Ammanplein in Rotterdam.

5.3 Regio Noord-West

De regio Noord-West in oprichting bestond in 2014 uit de so- en vso locaties van De Weerklink die zich vanaf 1 januari 2014 hebben aangesloten bij Auris. Regiodirecteuren en teamleiders hebben deelgenomen aan het

leiderschapstraject en nascholings- en expertisedagen van Auris. De directeuren hebben het netwerk met de SVW'en vergroot. De samenwerking met de AED cluster-2 heeft vorm gekregen en er is een overlegstructuur in gericht. De Weerklank is in 2014 aangesloten op alle bedrijfsvoeringsprocessen binnen Auris.

De fusie met De Weerklank als nieuwe partner van Auris is succesvol verlopen. Vanuit casuïstiek en specifieke dossiers is het beleid van Auris in 2014 op situationele wijze geïntroduceerd en toegepast. Door duidelijke afspraken te maken en verwachtingen uit te spreken is een goede basis gelegd voor samenwerking. Vanuit professionaliteit en bevoegenheid wordt op de nieuwe Auris-locaties voortdurend gewerkt aan het bieden van goede dienstverlening aan onze cliënten.

5.4 Regio Midden

Ook in de regio Midden is het aanmeldpunt Auris Entree geoperationaliseerd. Er zijn afspraken gemaakt met Kentalis over aanmelding en arrangementen-toewijzing binnen de regio die de toegankelijkheid tot cluster 2 bevorderen. Verbetering van de signalering van taalspraakstoornissen bij kinderen jonger dan vijf jaar, resulterend in adequate en stabiele verwijzing naar Auris, is uitgewerkt en wordt in 2015 geïmplementeerd als onderdeel van de voorlichting en verbinding met ketenpartners. Uitvoering van dit plan is uitgesteld. Het thema Werken in partnerschap is uitgewerkt op een regionale studiedag waar alle medewerkers van Auris in de regio Midden aan hebben deelgenomen.

De regiodirectie Midden heeft geïnvesteerd in het aanbieden van medium PO onderwijsarrangementen, vier (voorlopers van) vo medium onderwijsarrangementen. Alle medewerkers hebben de aanstelling leerkracht of logopedist. Zij zijn daarmee inzetbaar in licht-medium of medium-intensieve arrangementen (visie op mobiliteit). Er zijn twee nieuwe behandelgroepen voor peuters geopend. Uitgangspunt is die te vestigen dichtbij de locatie waar Auris intensieve arrangementen biedt en /of waar Auris medium arrangementen realiseert of gaat realiseren. Ook de ambulante vroegbehandeling is uitgebreid en hierdoor inzetbaar in de gehele regio. Middels collegiale visitatie door regio Zuid is in 2014 reflectie gerealiseerd tussen de verschillende teams en is de systematische kwaliteitszorg (de PDCA-cyclus) versterkt. De regiodirectie heeft stappen gezet in verdere samensmelting van De Taalkring en de Bertha Muller School tot één locatie Auris so Utrecht. Tot slot hebben regiodirectie en medezeggenschap Onderwijs samen gewerkt aan de pilot regionale raad voor medezeggenschap (onderwijs). De resultaten zijn aan de Raad van Bestuur aangeboden.

6. Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep

6.1 Algemeen

Auris verzorgt speciaal onderwijs aan leerlingen met een cluster 2 indicatie. Dit zijn leerlingen van drie tot twintig jaar met een auditieve en/of communicatieve beperking, als gevolg van doof- of slechthorendheid, of ernstige spraak- en/of taalproblemen. Auris heeft elf speciale scholen voor leerlingen tot twaalf jaar (so) en vier scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso). De vso-scholen bieden leerlingen de mogelijkheid om een opleiding te volgen gericht op arbeid of op vervolgonderwijs. Dit in de vorm van de praktijkroute of het voorbereidend beroeps onderwijs (vmbo).

Daarnaast biedt Auris ambulante dienstverlening. Een flexibele vorm van dienstverlening die leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking extra ondersteuning biedt in het regulier onderwijs. De reguliere basis- en voortgezet onderwijs scholen zijn partner en klant binnen deze vorm van dienstverlening. Een ambulant begeleider bezoekt de school en geeft begeleiding aan de leerkracht en de leerling. Dit kan bijvoorbeeld door voorlichting te geven aan de klas, of de leerkracht te ondersteunen en advies te geven over speciaal lesmateriaal. In 2014 werd ambulante begeleiding verzorgd op ca. 1.220 scholen, binnen 400 schoolbesturen.

Tabel 11 Overzicht leerlingaantallen

Ontwikkeling leerlingenaantallen	1-10-2009	1-10-2010	1-10-2011	1-10-2012	1-10-2013	1-10-2014
Aantal leerlingen op scholen so	1.339	1.354	1.385	1.396	1.407	1.596
Aantal leerlingen op scholen vso	439	443	446	503	532	604
Aantal leerlingen op scholen	1.778	1.797	1.831	1.899	1.939	2.200
Ambulant begeleide leerlingen	2.033	2.012	2.100	2.101	2.083	2.124
Totaal	3.811	3.809	3.931	4.000	4.022	4.324

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de leerlingaantallen de afgelopen jaren gestaag zijn toegenomen. In 2014 is een sterkere toename zichtbaar als gevolg van de aansluiting van De Weerklank.

Vanaf 1 augustus 2014 wordt Auris voor de ondersteuning (ca. 80% totale budget) bekostigd op de leerlingaantallen van 2011. Met name de stijging van het aantal leerlingen op de eigen scholen zal met beperktere middelen moeten worden opgevangen. De invoering van Passend Onderwijs moet er idealiter toe leiden dat kinderen sneller kunnen uitstromen of al eerder in het reguliere onderwijs kunnen worden opgevangen, met ambulante begeleiding vanuit Auris.

6.2 Financiën

De hierna volgende overzichten betreffen de balans en het exploitatieoverzicht van de Stichting Auris Onderwijs, die in de consolidatie van de Koninklijke Auris Groep zijn opgenomen. Voor de stichting wordt een aparte jaarrekening opgesteld.

Tabel 12 Balans Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep (in €, na voorgestelde resultaatbestemming)

A c t i v a

(in euro's)	2014	2013
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	3.743.396	3.248.280
	<u>3.743.396</u>	<u>3.248.280</u>
Vlottende activa		
Vorderingen (2)	10.065.436	9.182.946
Liquide middelen (3)	2.749.274	154.693
	<u>12.814.710</u>	<u>9.337.639</u>
Totaal activa	<u><u>16.558.106</u></u>	<u><u>12.585.919</u></u>

P a s s i v a

(in euro's)	2014	2013
Eigen vermogen (4)	8.178.518	7.628.683
Voorzieningen (5)	1.026.918	1.209.557
Kortlopende schulden (6)	7.352.670	3.747.679
Totaal passiva	<u><u>16.558.106</u></u>	<u><u>12.585.919</u></u>

Op 1 januari 2014 is De Weerklank aangesloten bij Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep. Het vermogen is als gevolg hiervan met € 663.990 toegenomen. Los daarvan is de financiële positie van de Stichting Onderwijs ten opzichte van 2014 verslechterd. Dit is met name het gevolg van de toename van de kortlopende schulden, waardoor de solvabiliteit afneemt van 61% naar 49%. Oorzaak hiervan zijn de reguliere LGF-gelden die op balansdatum nog voor een deel doorbetaald dienden te worden. Gecorrigeerd hiervoor is er geen sprake van een verslechtering.

De materiële vaste activa zijn toegenomen door onder andere de inbreng van De Weerklank.

De vorderingen namen toe met € 0,9 mln. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn een lagere vordering op OCW inzake rijksbijdragen, gecorrigeerd voor een toename van de rekeningcourant verhouding met de Koninklijke Auris Groep.

De post voorzieningen loopt terug met € 0,2 mln. ten opzichte van 2013. Bij zowel de onderhouds- als personeelsvoorzieningen is een voorziening toegevoegd samenhangend met de inbreng van De Weerklank. Daarnaast is de onderhoudsvoorziening afgenomen door het uitvoeren van onderhoud conform het onderhoudsplan.

De kortlopende schulden bedroegen ultimo 2014 € 7,4 mln., een toename ten opzichte van 2013 met € 3.6 mln. De belangrijkste oorzaak hangt samen met OCW-subsidies te betalen aan reguliere scholen en aan fusiepartners. Deze bedragen zijn in 2015 doorbetaald.

Tabel 13 Exploitatie Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep (in €)

Baten	2014	Begroting 2014	2013
Rijksbijdragen (7)	52.966.025	50.672.317	47.376.568
Overige overheidsbijdragen en -subsidies (8)	298.568	178.185	372.359
Overige baten (9)	1.978.128	1.193.866	1.492.539
Totaal baten	55.242.721	52.044.368	49.241.466
Personeelslasten (10)	42.291.424	42.467.323	36.840.441
Afschrijvingen (11)	770.505	633.804	559.851
Huisvestingslasten (12)	2.949.388	2.590.016	3.472.435
Overige lasten (13)	8.743.008	8.072.148	6.966.363
Totaal lasten	54.754.325	53.763.291	47.839.090
Saldo baten en lasten	488.396	(1.718.923)	1.402.376
Financiële baten en lasten (14)	61.439	-	102.728
Totaal resultaat	549.835	(1.718.923)	1.505.104

Het exploitatieresultaat van de Stichting Onderwijs was voor 2014 begroot op € 1,7 mln. negatief. De totale baten waren € 6,0 mln. hoger dan in 2013 en € 3,2 mln. hoger dan begroot. Belangrijke oorzaak van de afwijking ten opzichte van de begroting was de hogere rijksbijdrage, deels gecompenseerd door lagere overige baten en overheidsbijdragen.

Een belangrijk deel van de hogere rijksbijdrage ten opzichte van de begroting is het gevolg van de invoering van de budgetfinanciering. Bij de opstelling van de begroting ultimo 2013 was de precieze geldstroom met betrekking tot regulier onderwijs en toekomstige fusiepartners nog niet geheel duidelijk.

De overige overheidsbijdragen zijn ca. € 0,1 mln. lager dan de realisatie 2013 en €0,1 hoger dan de begroting 2014. In 2014 werd voorzien dat de baten zouden afnemen, waardoor in de begroting op basis van het voorzichtigheidsprincipe een relatief laag bedrag was geraamd.

De overige baten namen toe met € 0,5 mln. toe ten opzichte van 2013. In de begroting 2014 was ervan uitgegaan dat de overige baten zouden afnemen. Bijzondere post in de overige baten van 2014 is het resultaat op de inbreng van de Weerklank-scholen. Dit resultaat bedroeg € 0,7 mln.

De totale lasten waren voor het jaar 2014 begroot op € 53,8mln. De werkelijke totale lasten bedragen € 54,8 mln. en zijn daarmee ca. € 1,0 mln. hoger dan begroot. De personele lasten liggen € 0,2 mln. lager dan begroot en de overige lasten € 1,1 mln. hoger. Deze stijging is met name het gevolg van de hogere kostenverdeling vanuit de Stichting Auris ten opzichte van de in de begroting opgenomen pro forma kostentoerekening. Dit was in 2013 ook

het geval: de kostenverdeelssystematiek in de begroting wordt vanaf 2016 verder verfijnd en gebaseerd op de daadwerkelijk verwachte kosten in tegenstelling tot de verdeling op basis van omzet.

De gerealiseerde afschrijvingslasten zijn € 0,2 mln. hoger dan begroot. Dit heeft deels te maken met aanschaffingen van meubilair die in de begroting nog niet voorzien waren en de hogere afschrijvingslasten van De Weerklank.

De gemiddelde formatie bedroeg in 2013 584FTE (dit is exclusief personeel De Weerklank) en in 2014 651FTE. In de begroting was uitgegaan van 655 FTE. De omvang van de formatie is dus vrijwel volledig in de lijn van de begroting gebleven.

Tabel 14 Kengetallen Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep

	2014	2013
Liquiditeit (kortlopende activa / kortlopende passiva)	1,7	2,5
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,49	0,61

Gedurende het boekjaar zijn de waardes van de kengetallen ten opzichte van het voorgaande jaar afgenomen. De financiële positie van de Stichting Onderwijs is nog steeds gezond te noemen.

Resultaatverdeling en vermogen

Voorgesteld wordt om het volledige jaarresultaat te onttrekken aan de algemene reserve. Deze komt daarmee ultimo 2014 uit op € 8,2 mln. De Raad van Bestuur heeft ten aanzien van het eigen vermogen geen specifieke bestemmingen bepaald.

7. Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep

7.1 Algemeen

De Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep behoort tot de Koninklijke Auris groep. In de Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep zijn alle zorgactiviteiten van de Koninklijke Auris Groep ondergebracht en de stichting heeft zich in deze hoedanigheid dan ook aan de Zorgbrede Governance Code (2010) gecommitteerd.

De Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep heeft als doel het verlenen van zorg, begeleiding en onderzoek aan en voor auditief en/of communicatief beperkten en het verrichten van alle handelingen die daarmee in de ruimste zin van het woord verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. In de stichting zijn alle zorgactiviteiten van de Koninklijke Auris Groep ondergebracht. Deze activiteiten worden grotendeels gefinancierd vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Sinds 2002 beschikt de Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep over een AWBZ-erkenning en is daarmee toegelaten als regionale instelling voor auditief gehandicapten in het kader van de AWBZ. Met ingang van 1 januari 2011 is de Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep ook toegelaten als audiologisch centrum, welke zorg behoort tot de ingevolge de Zorgverzekeringswet te verzekeren prestaties (locaties Rotterdam, Goes en Bergen op Zoom).

7.2 Financiën

De hierna volgende overzichten betreffen de balans en het exploitatieoverzicht van de Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep, die in de consolidatie van de Koninklijke Auris Groep zijn opgenomen. Voor de stichting wordt een aparte jaarrekening opgesteld.

Tabel 15 Balans Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep (in €, na voorgestelde resultaatbestemming)

A c t i v a

(in euro's)	2014	2013
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	613.437	554.484
Financiële vaste activa (2)	375.675	376.936
	<hr/>	<hr/>
	989.112	931.420
Vlottende activa		
Vorraden (3)	-	6.905
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort (4)	80.593	-
Vorderingen (5)	3.249.439	3.820.054
Liquide middelen (6)	225.843	692.571
	<hr/>	<hr/>
	3.555.875	4.519.530
Totaal activa	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	4.544.987	5.450.950

P a s s i v a

(in euro's)	2014	2013
Collectief gefinancierd gebonden vermogen	2.317.264	3.529.656
Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen	(306.874)	(291.789)
Eigen vermogen (7)	2.010.390	3.237.867
Voorzieningen (8)	199.297	208.533
Vlottende passiva (ten hoogste 1 jaar)		
Schulden uit hoofde van financieringstekort (4)	-	126.917
Kortlopende schulden (9)	2.335.300	1.877.633
	2.335.300	2.004.550
Totaal passiva	4.544.987	5.450.950

Uit de balans blijkt dat de financiële positie van de Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep licht is verslechterd. Oorzaak is het negatieve exploitatiesaldo van € 1,3 mln.

De materiële vaste activa zijn ongeveer gelijk gebleven.

De post financiële vaste activa betreft een langlopende vordering op Audiologisch Centrum Utrecht. Het betreft voorfinanciering van de exploitatielasten in 2010 en 2013. In de Stichting Auris is een langlopende lening opgenomen aan het Audiologisch Centrum. Beide financieringen zijn bedoeld ter voorziening van werkkapitaal. Jaarlijks wordt bekeken welk deel van de verstrekte financiering kan worden afgelost en worden hierover bestuurlijke afspraken gemaakt. Gedurende 2014 is een groot deel van de lening in Stichting Auris terugbetaald. Ook in 2015 is een deel van de lening terugbetaald. Op basis van de going concern-situatie van AC Utrecht is er alle reden te veronderstellen dat de komende jaren tot stapsgewijze aflossing kan worden overgegaan.

De post voorraden betreft de voorraad gehoorhulpmiddelen. Deze wordt jaarlijks gewaardeerd op balansdatum. In 2013 is de verkoop van gehoorhulpmiddelen door de audiologische centra gestaakt. De nog resterende voorraad gehoorhulpmiddelen is volledig voorzien.

De overige vorderingen zijn ca. € 0,6 mln. lager dan in 2013. Dit is met name het gevolg van het aanbrengen van een versnelling in de declaraties voor audiologische producten.

Het eigen vermogen van de Stichting Zorg is afgenomen met € 1,3 mln. Voornaamste reden betreft de kosten in verband met de implementatie van het Masterplan Zorg en de daarmee samenhangende invoering van het Electronisch Client Dossier.

De post voorzieningen bestaat uit een voorziening voor ambtsjubilea en een voorziening garantstelling AC Utrecht. Deze laatste voorziening ten bedrage van € 175.000 loopt tot 2019.

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 0,4 mln. ten opzichte van 2013. De belangrijkste oorzaak van de toename betreft de afgenomen rekening-courant verhouding met Auris (van € 0,7 mln. ultimo 2013 naar € 0,0 mln. ultimo 2014) gecorrigeerd voor een toename van het financieringsoverschot Audiologie (van € 0,2 mln. ultimo 2013 naar € 1,4 mln. ultimo 2014). Dit laatste is voornamelijk het gevolg van declaraties boven het productieplafond. Deze declaraties worden terugbetaald aan de zorgverzekeraars.

Tabel 16 Exploitatie Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep (in €)

	2014	Begroting 2014	2013
Wettelijk budget aanvaardbare kosten (10)	8.895.437	8.139.779	7.983.600
Overige overheidsbijdragen en -subsidies (11)	3.832.931	3.378.000	3.389.395
Overige bedrijfsopbrengsten (12)	132.768	226.380	838.970
Totaal bedrijfsopbrengsten	12.861.136	11.744.159	12.211.965
Personeelslasten (13)	8.682.901	8.210.027	7.881.291
Afschrijvingen (14)	165.295	19.953	143.683
Overige lasten (15)	5.238.284	3.514.179	4.389.575
Totaal bedrijfslasten	14.086.480	11.744.159	12.414.549
Bedrijfsresultaat	(1.225.344)	-	(202.584)
Financiële baten en lasten (16)	(2.133)	-	(15.136)
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(1.227.477)	-	(217.720)

De Stichting Zorg heeft in 2014 afgesloten met een negatief saldo van € 1,3 mln. Het financieel resultaat van de stichting was voor 2014 begroot op een sluitend resultaat Het resultaat van de Stichting Zorg is opgebouwd uit de volgende segmenten:

(in euro's)	2014	2013
Segment 1 AWBZ	(720.847)	590.825
Segment 2 Audiologie	(491.545)	(509.792)
Segment 3 Overige	(15.085)	(298.753)
Resultaat volgens resultatenrekening	(1.227.477)	(217.720)

De totale baten in 2014 bedroegen € 12,8 mln., dat is ca. € 0,5 mln. hoger dan in 2013 en € 1,0 mln. hoger dan begroot. De opbrengst AWBZ steeg met € 0,5 mln. ten opzichte van de begroting en de opbrengst Audiologie eveneens. De laatste toename was met name het gevolg van de afrekening van de transitiebedragen overgangsregeling invoering prestatiebekostiging over de jaren 2012, 2013 en 2014.

AWBZ

De Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep is toegelaten voor de functies begeleiding en behandeling. In 2014 is uitsluitend gebruik gemaakt van de functie behandeling. Binnen deze AWBZ-functie worden producten en diensten geleverd op het gebied van ambulante behandeling, behandelgroepen, trainingen en cursussen. De AWBZ-activiteiten zijn voornamelijk, maar niet uitsluitend, gericht op kinderen tot achttien jaar.

In 2013 zijn contracten gesloten met drie zorgkantoren (CZ, VGZ en Achmea). Tot en met 2012 was er uitsluitend sprake van een contract met Zorgkantoor Achmea. De aanleiding hiervan is dat de zorgkantoren steeds meer uitsluitend regionaal gaan financieren. Voor de jaren 2013 en 2014 zijn er overgangsafspraken gemaakt waarmee onderproductie in de ene zorgkantoorregio met overproductie in de andere zorgkantoorregio kan worden

gecompenseerd. Vanaf 2015 valt behandeling onder de Zvw en is een raamcontract gesloten met representerend verzekeraar Achmea. Declaraties worden bij de afzonderlijke zorgverzekeraars ingediend. De transitie van AWBZ naar Zvw zal in 2015 verder worden uitgewerkt door de NZA.

De gerealiseerde AWBZ-productie voor het jaar 2014 bedraagt 87.369 uur (2013: 75.628 uur) Door de zorgkantoren werden 66.3029 uur toegekend. Ten opzichte van 2013 is er dus sprake van een productiestijging van 15,5%.

Zorgverzekeringswet

De productie van de adviezen en onderzoeken audiologie lag in 2014 iets hoger dan in 2013. In 2013 werden 5.205 AP's geopend en in 2014 5.518. In 2014 was sprake van een stijging van de omzet met 13% (ca. € 0,5 mln.) ten opzichte van 2013. Exclusief de transitievergoeding is er sprake van een daling van de omzet van 7,5%. De risico's nemen toe omdat de productieafspraken met verzekeraars door verschuiving in marktaandeel en cliëntstromen niet goed voorspelbaar is. Dat betekent dat bij de ene verzekeraar de productieafpraak niet gehaald wordt (en hier dus geen vergoeding tegenover staat), terwijl bij de andere verzekeraar de productieafpraak wordt overschreden (en voor die overschrijding geen vergoeding wordt toegekend).

Tabel 17 Overzicht Audiologische Producten 2011 – 2014

	Realisatie 2011	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014
Gestarte AP's	4.779	5.563	5.205	5.518
Waarde gestarte AP's	€ 3.379.423	€ 3.215.893	€ 3.282.635	€ 2.956.023
Toename waarde vorig jaar	€ 200.165	€ 308.041	€ 234.290	€ 125.535
Te verrekenen AP's 2012	-	-	€ -127.530	€ 15.855
Te verrekenen AP's 2013	-	-	-	€ 423.480
Te verrekenen AP's 2014	-	-	-	€ 312.038
	€ 3.579.588	€ 3.523.934	€ 3.389.395	€ 3.832.931

Er zijn in 2014 5.518 AP's gestart. De productie in aantallen gestarte AP's is daarmee 7,5% hoger dan in 2013. De toename van het onderhanden werk in de maanden januari–december 2014 bedraagt € 125.535. Dit betreft de AP's die in 2014 zijn gestart en die per eind 2014 nog niet waren afgesloten. Daarmee komt de totale waarde van de in 2014 gerealiseerde opbrengst op € 3.081.558. Belangrijke aanleiding van de lagere omzet is dat de contractafspraken per verzekeraar minder goed aansloten op de daadwerkelijke productie dan in voorgaande jaren. Dit kan alleen 'hersteld' worden bij herziening van contractafspraken voor het opvolgende jaar.

Overige baten

De overige baten hebben betrekking op de werkzaamheden ten behoeve van het CI-team van de Erasmus Universiteit.

Lasten

De personeelskosten waren € 0,8 mln. hoger dan in 2013. Dit heeft met name te maken met personele uitbreidingen wegens de groei van AWBZ-activiteiten, de personele uitbreiding die nodig was voor de invoering van het Masterplan Zorg en de invoering van het Electronisch Client Dossier (ECD) en inhuur extern personeel. De gemiddelde bezetting is van 134 in 2013 naar 142 FTE in 2014 (met 8 FTE) gestegen.

De afschrijvingslasten lagen met € 0,17 mln. ongeveer 15% hoger dan in 2013. Dit had onder andere te maken met investeringen ten behoeve van nieuwe behandelgroepen en de aanschaf van specialistische apparatuur.

De overige bedrijfskosten zijn gestegen met € 0,8 mln. ten opzichte van 2013. Binnen deze post lagen de huisvestingslasten op het niveau van het voorgaande verslagjaar. De zorgspecifieke kosten liggen € 0,2 mln. hoger, met name als gevolg van de sterke toename van voedingskosten, tolkkosten en cliëntenvervoer. De doorbelaste kosten aan de Stichting Zorg vanuit de Stichting Auris waren € 0,6 mln. hoger dan in 2013, met name als gevolg van de invoering van het ECD.

Het netto jaarresultaat komt uit op een bedrag van € 1,3 mln. negatief. Voorgesteld wordt om het resultaat als volgt te verdelen:

- onttrekken aan reserve aanvaardbare kosten € 1.311.224
- onttrekken aan algemene reserve € 15.085

Tabel 18 Kengetallen Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep

	2014	2013
Liquiditeit (kortlopende activa / kortlopende passiva)	1,5	2,2
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,44	0,59

Gedurende het boekjaar zijn de waardes van de kengetallen ten opzichte van vorige jaar afgenomen. De financiële positie van de Stichting Zorg is nog steeds gezond te noemen.

8. Stichting REC MZw

8.1 Algemeen

De Stichting REC Midden Zuidwest Nederland (MZw) heeft de volgende taken:

- De instelling en instandhouding van een Commissie voor de Indicatiestelling (Cvl);
- De organisatie van het toeleidingstraject naar de Cvl (Aanmeldpunt cluster 2);
- De voorlichting aan ouders, het onderwijsveld en overige over de indicatiestelling;
- De coördinatie van de ambulante begeleiding.

Op basis van de leerlingaantallen participeert de Koninklijke Auris Groep voor 85% in de Stichting REC MZw. Het Rotsoord / Kentalis participeert voor 15%.

Het bestuur van de Stichting REC MZw is sinds 2010 ongewijzigd. Het bestuur werd in 2014 gevormd door de heer Th. N. de Boer, de heer P.J. Middel en de heer H.C. van Lingen (voorzitter).

Als gevolg van de invoering van Passend Onderwijs is voor Stichting REC MZw de bekostiging per 1 augustus 2014 beëindigd. Dit betekent dat de Commissie voor de Indicatiestelling is opgeheven. Dit heeft als gevolg dat de overeenkomsten met de medewerkers in dienst van de stichting per 1 augustus 2014 zijn beëindigd en dat de Stichting REC MZw in 2015 wordt geliquideerd. Vervanging of uitbreiding van personeel vond alleen plaats op tijdelijke basis, gezien de op handen zijnde opheffing van de Stichting REC MZw.

De Commissie voor de Indicatiestelling heeft in 2014 in totaal 1.385 leerlingen geïndiceerd (2013: 2.019). Het betrof voor 45% nieuwe dossiers en voor 53% herindicaties. In 2013 lag deze verhouding op 40% - 60%. Tevens zijn er zestien dossiers behandeld na een observatieplaatsing; veertien al in 2013 uitgesproken en twee in 2014. Bij het beëindigen van de Cvl waren er nog vier lopende observaties. De aantallen zijn kleiner dan andere jaren, omdat 2014 slechts loopt tot 1 augustus.

	2014	2013
Toelaatbaar op criteria	866	1.341
Toelaatbaar op beredeneerde afwijking van de criteria	325	446
Toelaatbaar tot een observatieperiode	6	19
Niet toelaatbaar en ingetrokken	188	213
Totaal	1.385	2.019

In totaal is er in 298 gevallen 'vooralsnog niet toelaatbaar' (vNT) uitgesproken (2013:399): 139 aanvragen werden door aanvullende informatie een toelating (47%); 63 werden in tweede instantie definitief afgewezen (21%), Voor 96 aanvragen werd geen aanvullende informatie ingezonden en deze werden omgezet in een afwijzing (32%). Vanaf 1 juli 2014 heeft de Cvl de stap vNT overgeslagen en direct Niet Toelaatbaar (NT) uitgesproken als een leerling niet voldeed aan de criteria.

De tussenstap (vNT) voordat een definitieve uitspraak wordt gedaan is niet wettelijk verplicht, maar werd altijd aangehouden als mogelijkheid om het aantal bezwaren te verkleinen. Bezwaren na een NT leiden namelijk tot een dure en bewerkelijke bezwaarprocedure bij de landelijke Bezwaar Advies Commissie.

De Commissie voor de Indicatiestelling hield 1.617 dossierbesprekingen (2013: 2.407). Dat betekent dat bijna 17% twee of meer keren zijn besproken.

Tegen de beslissing van de Commissie voor de Indicatiestelling zijn zes ouders in bezwaar gegaan (in 2013: negen).

Van deze bezwaren zijn er uiteindelijk vijf doorgestuurd naar de Bezwaar Advies Commissie (BAC) (2013: drie); twee werden ongegrond verklaard, twee gegrond. De Cvl heeft bij een van de bezwaren echter alsnog geoordeeld dat de leerling niet toelaatbaar was. De ouders hebben besloten tot een gang naar de rechter om hun bezwaar nogmaals voor te leggen. Het andere advies van de BAC is opgevolgd en de leerling is toegelaten. Eén

dossier is door de BAC niet meer in behandeling genomen en teruggestuurd, omdat ook de BAC is opgeheven per 1 augustus 2014. De Cvl heeft de betreffende ouders doorverwezen naar het aanmeldpunt voor een nieuwe aanvraag volgens de nieuwe regels. Het overige bezwaar werd opnieuw beoordeeld door de Commissie voor Indiciestelling. Omdat er sprake was van nieuwe aanvullende informatie bij het bezwaar, werd deze leerling alsnog toelaatbaar geacht. Toezending naar de BAC was vervolgens niet meer nodig.

De toeleidingsactiviteiten zijn belegd bij de Aanmeldpunten cluster 2. Deze naam is sinds 2009 in gebruik en de toevoeging Auris geldt voor die regio's waar Auris zelfstandig opereert binnen het REC MZw (Auris–Aanmeldpunt).

Het REC-management is sinds 1 januari 2011 belegd als taak bij de manager Zorg van de regio Midden van de Koninklijke Auris Groep.

In het kader van de samenwerking in Utrecht is in 2010 een kort herijkingsonderzoek uitgevoerd met betrekking tot de verdeelsleutel van het aantal ambulante begeleide leerlingen tussen Auris en Kentalis. Besluitvorming is aangehouden als gevolg van de ontwikkelingen Passend Onderwijs. De huidige verdeling sluit goed aan met de aantallen indicaties. De bestaande verdeelsleutel wordt bij liquidatie definitief vastgesteld

8.2 Financiën

De hierna volgende overzichten betreffen de balans en het exploitatieoverzicht van de Stichting REC MZw, die in de consolidatie van de Koninklijke Auris Groep zijn opgenomen. Voor de stichting wordt een aparte jaarrekening opgesteld.

Tabel 19 Exploitatie Stichting REC MZw (in €)

Baten	2014	Begroting 2014	2013
Rijksbijdragen (7)	346.554	294.583	534.081
Totaal baten	346.554	294.583	534.081
Personeelslasten (8)	156.161	288.093	363.437
Afschrijvingen (9)	39	-	933
Huisvestingslasten (10)	13.417	13.417	32.100
Overige lasten (11)	30.839	32.588	58.408
Totaal lasten	200.456	334.098	454.878
Saldo baten en lasten	146.098	(39.515)	79.203
Financiële baten en lasten (12)	(32)	-	(4.331)
Nettoresultaat	146.066	(39.515)	74.872

De totale baten (rijksbijdrage OCW) bedroegen € 346.554 (2013: € 534.081). De rijksbijdragen kwamen hoger uit dan begroot.

De totale lasten kwamen uit op € 200.456 en waren lager dan begroot. Voornaamste oorzaak betrof lagere loonkosten.

Per saldo toont de staat van baten en lasten over 2013, inclusief financiële baten en lasten een positief financieel resultaat van € 146.066 (2013: € 74.872). Het netto resultaat was begroot op € 39.515 negatief. Het netto jaarresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Deze komt daarmee ultimo 2014 uit op € 410.089.

Tabel 20 Balans Stichting REC MZw (in €, na voorgestelde resultaatbestemming)

A c t i v a

(in euro's)	2014	2013
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	-	39
	-	39
Vlottende activa		
Vorderingen (2)	-	69.768
Liquide middelen (3)	504.325	369.106
	504.325	438.874
Totaal activa	<u>504.325</u>	<u>438.913</u>

P a s s i v a

(in euro's)	2014	2013
Eigen vermogen (4)	410.089	264.023
Voorzieningen (5)	-	3.048
Kortlopende schulden (6)	94.236	171.841
Totaal passiva	<u>504.325</u>	<u>438.913</u>

Alle balansposten zijn in 2014 zo ver mogelijk afgewikkeld ter voorbereiding op de liquidatie. In 2015 zal het eigen vermogen worden verdeeld naar Rotsoord / Kentalis en Stichting Koninklijke Auris Groep op basis van de daarover gemaakte afspraken.

Tabel 21 Kengetallen Stichting REC MZw

	2014	2013
Liquiditeit (kortlopende activa / kortlopende passiva)	5,4	2,6
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	0,81	0,60

Uit dit overzicht blijkt dat de financiële positie van de Stichting REC MZw in het boekjaar 2014 sterk is verbeterd. Ook in de periode 2010-2013 was er sprake van een verbetering van de vermogenspositie. In 2009 moest de negatieve vermogenspositie nog door beide participanten (Auris en Kentalis) worden aangezuiverd.

Met name de liquiditeit is sterk verbeterd als gevolg van de afwikkeling van alle balansposten in verband met de op handen zijnde liquidatie.

9. Geconsolideerde jaarrekening

9.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2014

(na voorgestelde resultaatbestemming)

A c t i v a

(in euro's)	2014	2013
Vaste activa		
Materiële vaste activa (1)	7.626.971	6.913.004
Financiële vaste activa (2)	21.762.832	22.397.515
	<u>29.389.803</u>	<u>29.310.519</u>
Vlottende activa		
Vorraden (3)	-	6.905
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort (4)	80.593	-
Vorderingen (5)	5.537.718	7.493.656
Liquide middelen (6)	11.078.017	3.659.805
	<u>16.696.328</u>	<u>11.160.366</u>
Totaal activa	<u>46.086.131</u>	<u>40.470.885</u>

P a s s i v a

(in euro's)	2014	2013
Eigen vermogen		
Eigen vermogen	33.644.338	32.706.611
Aandeel van derden in eigen vermogen	61.513	39.603
	<u>33.705.851</u>	<u>32.746.214</u>
Groepsvermogen (7)	33.705.851	32.746.214
Voorzieningen (8)	1.230.804	1.424.883
Vlottende passiva		
Schulden uit hoofde van financieringstekort (4)	-	126.917
Kortlopende schulden (9)	11.149.476	6.172.871
	<u>11.149.476</u>	<u>6.299.788</u>
Totaal passiva	<u>46.086.131</u>	<u>40.470.885</u>

9.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2014

(in euro's)

Baten	2014	Begroting 2014	2013
Rijksbijdragen (10)	53.312.579	50.966.900	47.897.587
Wettelijk budget aanvaardbare kosten (11)	8.895.437	8.139.779	7.983.600
Opbrengsten Adviezen en onderzoeken (12)	3.832.931	3.378.000	3.389.395
Overige overheidsbijdragen en -subsidies (13)	298.568	178.185	385.421
Overige baten (14)	1.554.900	1.150.829	1.540.633
Totaal baten	67.894.415	63.813.693	61.196.636
Personeelslasten (15)	55.466.401	54.859.231	48.299.658
Afschrijvingen (16)	1.248.782	894.076	944.046
Huisvestingslasten (17)	3.584.870	3.718.840	4.130.847
Overige lasten (18)	8.273.597	7.169.335	6.566.483
Totaal lasten	68.573.650	66.641.482	59.941.034
Saldo baten en lasten	(679.235)	(2.827.789)	1.255.602
Financiële baten en lasten (19)	1.638.872	976.938	1.801.460
Resultaat voor resultaat deelnemingen	959.637	(1.850.851)	3.057.062
Aandeel van derden (20)	(21.910)	-	(11.231)
Totaal resultaat groep	937.727	(1.850.851)	3.045.831

9.3 Kasstroomoverzicht geconsolideerd 2014

(in euro's)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	(679.235)	1.255.602
Aanpassingen voor:		
• afschrijvingen en waardeverminderingen	1.248.782	944.046
• mutaties van voorzieningen	(194.079)	(312.288)
• inbreng De Weerklank	(663.989)	-
Veranderingen in werkkapitaal:		
• toename debiteuren	(974.814)	253.195
• toename overlopende activa	2.850.159	650.969
• afname voorraden	6.905	14.885
• toename crediteuren	58.965	(226.485)
• afname overlopende passiva	4.790.723	(2.157.366)
	<u>7.122.652</u>	<u>(833.044)</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	6.443.417	422.558
Ontvangen interest	1.638.872	1.801.460
	<u>1.638.872</u>	<u>1.801.460</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	8.082.289	2.224.018
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings in overige financiële activa	634.683	(546.992)
Investerings in materiële vaste activa	(1.590.625)	(1.379.840)
Desinvesterings in materiële vaste activa	-	527.282
Inbreng De Weerklank	291.865	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(664.077)	(1.399.550)
Toename geldmiddelen	<u><u>7.418.212</u></u>	<u><u>824.468</u></u>

9.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige en in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De stichting heeft zowel de enkelvoudige jaarrekening als de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Op grond daarvan zijn de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast.

Statutaire vestigingsplaats

De statutaire vestigingsplaats van de Stichting Koninklijke Auris Groep is Rotterdam.

Doelstelling

De Koninklijke Auris Groep heeft tot doel het bieden van vraaggestuurd onderwijs, begeleiding en zorg aan auditief en/of communicatief beperkten en het verrichten van alle handelingen die hiermee in de ruimste zin des woords verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van Stichting Koninklijke Auris Groep en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin direct of indirect beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Het aandeel van derden in het eigen vermogen en in het resultaat is afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De in de consolidatie betrokken rechtspersonen zijn:

- Stichting Koninklijke Auris Groep, Rotterdam
- Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep, Rotterdam
- Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep, Rotterdam
- B.V. Werkgever Auris, Rotterdam
- Stichting Regionaal Expertisecentrum Midden-/Zuidwest Nederland, Utrecht

B.V. Werkgever Auris is per 31 december 2014 geliquideerd. Verder heeft Stichting Regionaal Expertisecentrum Midden-/Zuid-west Nederland per 1 augustus 2014 haar taken beëindigd, omdat als gevolg van het Passend Onderwijs de bekostiging voor deze stichting wordt stopgezet. In 2015 zal deze stichting geliquideerd worden.

Vordering na-indexering

Door de invoering van de nieuwe beleidsregel indexatie WLZ (CA-BR-1505) is de beleidsregel indexatie AWBZ (300-598) per 1 januari 2015 vervallen. De verwerkingssystematiek met na-indexering stopt hierdoor per 1 januari 2015. Daarom wordt de na-indexering 2014 eenmalig verwerkt in de nacalculatie 2014 in plaats van in de tarieven 2015. Stichting Auris Zorg heeft de vordering na-indexering over 2014 geschat op € 44.000, waarbij Stichting Auris Zorg uitgaat van 0,5% na-indexering over de productie gerelateerde AWBZ-inkomsten (exclusief NHC). Dit

bedrag is verwerkt in de balans ultimo 2014. Omdat de vordering na-indexering over 2013 niet voldoende betrouwbaar kon worden vastgesteld is deze niet opgenomen in de balans ultimo 2013.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardevermindervingsverliezen.

De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur. De restwaarde van de materiële vaste activa wordt gesteld op nihil. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

De materiële vaste activa worden als volgt afgeschreven:

- Op grond wordt niet afgeschreven.
- De gebouwen en verbouwingen op in eigendom zijnde panden worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van veertig jaar (indien woonbestemming in dertig jaar). Overige verbouwingen worden afgeschreven in tien jaar.
- De overige materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van drie tot tien jaar.

Financiële activa

Obligaties, aandelen en participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde per 31 december. Deelnemingen worden gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde.

Vorraden

Kosten van aanschaf van papier, kantoorbenodigdheden e.d. worden in het jaar van aanschaf in de staat van baten en lasten opgenomen. Eventueel per balansdatum aanwezige voorraden papier en kantoorbenodigdheden worden gewaardeerd op nihil. Eventuele aanwezige overige voorraden op balansdatum worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde van de tegenprestatie. Vervolgverwerking vindt plaats tegen de geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met een eventueel hierop in mindering te brengen voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Ministerie van OCW

Onder deze post is het verschil opgenomen tussen het deel van de toegekende rijksbijdragen over het schooljaar 2014-2015 dat betrekking heeft op 2014 en de in 2014 ontvangen bedragen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd als het effect van de tijdswaarde materieel is.

Voorziening groot onderhoud

Voor toekomstige uitgaven inzake groot onderhoud die voor rekening van de school komen, wordt een voorziening groot onderhoud gevormd ter egalisatie van de meerjarige onderhoudskosten. Op basis van een meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks een bedrag aan deze voorziening gedoteerd. Uitgaven ten behoeve van groot onderhoud worden direct ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

Voor de uren die door personeel zijn gespaard in het kader van de regeling spaarverlof is een voorziening gevormd. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de personeelskosten inclusief werkgeverslasten die samenhangen met het opgebouwde verlof van de betreffende werknemers. De kosten van opname van spaarverlof worden aan de voorziening onttrokken.

Jubileumvoorziening

In de jaarrekening is een voorziening gevormd voor jubileumgratificaties. Deze voorziening is bestemd om toekomstige uitkeringen in verband met jubilea van 25 en 40 dienstjaren te kunnen bekostigen. De voorziening is gebaseerd op algemene ervaringscijfers en schattingen.

Voorziening garantstelling personeel AC Utrecht

Stichting Koninklijke Auris Groep staat garant voor een overschrijding op de loonkostennorm van AC Utrecht volgens beleidsregel CI 899. Mocht de Nederlandse Zorg Autoriteit de hogere loonkosten niet financieren, dan komen deze voor rekening van Stichting Koninklijke Auris Groep. De voorziening dekt de verwachte overschrijding over de periode 2010 – 2019.

Pensioenen

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft voor haar werknemers toegezegd-pensioenregelingen. De werknemers die hiervoor in aanmerking komen, hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De pensioenregelingen zijn ondergebracht bij de bedrijfstakpensioenfondsen ABP en PFZW. De Stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP of PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Derhalve zijn de pensioenregelingen verwerkt als toegezegde-bijdrageregelingen en zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De dekkingsgraad van ABP bedraagt per 31 december 2014 101,1% (2013: 105,9%). Voor PFZW bedroeg deze dekkingsgraad 102% (2013: 109%). Deze dekkingsgraad van deze pensioenregelingen is mogelijk aanleiding voor hogere pensioenpremies in de komende jaren.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Lasten en verplichtingen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar en die vóór het opmaken van de jaarrekening bekend worden, worden opgenomen in de jaarrekening.

Personele lasten

De personele lasten zijn onderverdeeld in de categorieën: lonen en salarissen, sociale lasten, pensioenen en overige personele lasten. Onder de categorie lonen en salarissen zijn ook de onkostenvergoedingen (zoals verhuiskosten, reiskosten, telefoonkosten etc.) opgenomen.

De kosten van opname van ouderschapsverlof en BAPO komen ten laste van de staat van baten en lasten.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet Normering Topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft Stichting Koninklijke Auris Groep zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Intercompany-transacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen netto-vermogenswaarde gewaardeerd worden, worden proportioneel verantwoord. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden volledig verantwoord tenzij zij in wezen niet zijn gerealiseerd.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij worden de kasstromen afgeleid uit de staat van baten en lasten en de mutaties in de balansposten ultimo boekjaar.

Financiële kengetallen

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

Solvabiliteit: eigen vermogen / balanstotaal

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen.

De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

De rentabiliteit is berekend door het exploitatieresultaat te delen op de totale baten.

Kengetallen

(in euro's)

	2014	2013
Solvabiliteit	0,73	0,81
Liquiditeit (current ratio)	1,50	1,76
Rentabiliteit	1,39%	4,98%

9.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa (1)

(in euro's)	2014	2013
Gebouwen en verbouwingen	3.900.444	4.290.334
Andere vaste bedrijfsmiddelen	3.113.737	2.186.357
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	612.790	436.313
	<u>7.626.971</u>	<u>6.913.004</u>

Het verloop van deze posten is als volgt:

(in euro's)	Gebouwen en verbouw- ingen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Niet aan bedrijfsuit- oefening dienstbaar	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2014	4.290.334	2.186.357	436.313	6.913.004
Inbreng De Weerklank	-	372.124	-	372.124
Investerings	93.209	1.320.939	176.477	1.590.625
Desinvesteringen/ buitengebruikstellingen	-	-	-	-
Afschrijvingen	(483.099)	(765.683)	-	(1.248.782)
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>3.900.444</u>	<u>3.113.737</u>	<u>612.790</u>	<u>7.626.971</u>
Aanschafwaarde per 1 januari 2014	6.435.066	5.606.062	436.313	12.477.441
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari 2014	(2.144.732)	(3.047.581)	-	(5.192.313)
Boekwaarde per 1 januari 2014	<u>4.290.334</u>	<u>2.558.481</u>	<u>436.313</u>	<u>7.285.128</u>
Aanschafwaarde per 31 december 2014	6.528.275	6.927.001	612.790	14.068.066
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december 2014	(2.627.831)	(3.813.264)	-	(6.441.095)
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>3.900.444</u>	<u>3.113.737</u>	<u>612.790</u>	<u>7.626.971</u>

De post *Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar* betreft de aankoopwaarde van een stuk grond aan het Ammanplein in Rotterdam. Deze grond is beschikbaar voor verkoop. Inmiddels is de Stichting Koninklijke Auris Groep gestart met de ontwikkeling van de nieuwbouw van het audiologisch centrum en het Centraal Bureau. Verwachte oplevering is tweede kwartaal 2016. Op dat moment wordt de actiefpost die betrekking heeft op deze nieuwbouw onder de categorie *Gebouwen en verbouwingen* opgenomen.

Financiële vaste activa (2)

De samenstelling van de financiële vaste activa per 31 december is als volgt:

(in euro's)	2014	2013
Effecten	21.304.690	21.542.179
Deelneming	-	-
Vordering	458.142	855.336
	<u>21.762.832</u>	<u>22.397.515</u>

De *Vordering* betreft een vordering op Stichting Audiologisch Centrum Utrecht. Stichting Koninklijke Auris Groep heeft samen met Stichting Pento Stichting Audiologisch Centrum Utrecht opgericht. Voor de start van deze activiteiten hebben Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep en Stichting Koninklijke Auris Groep werkkapitaal beschikbaar gesteld. Als gevolg van de financieringsproblematiek van de audiologische centra is Stichting Audiologisch Centrum Utrecht nog niet in staat geweest deze financiering volledig terug te betalen.

De samenstelling van de *Effecten* per 31 december is als volgt:

(in euro's)	2014	2013
Aandelen	11.232.428	10.236.627
Obligaties	10.072.262	11.305.552
	<u>21.304.690</u>	<u>21.542.179</u>

Als *Deelneming* is het volledige pakket aandelen van Werkpad B.V. opgenomen. Het aandelenpakket heeft een nominale waarde van € 6.000 en bestaat uit 600 aandelen van € 10. De deelneming is gedurende 2013 verkocht. Het verloop van de deelneming is als volgt:

(in euro's)	2014	2013
Waarde per 1 januari	-	15.408
Verkoop	-	(15.408)
	<u>-</u>	<u>-</u>

Het verloop van deze posten is als volgt:
(in euro's)

	Deel- nemingen in overige verbonden maatschap- pijen	Vordering	Overige effecten	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2013	15.408	959.769	20.875.346	21.850.523
Investerings/aankopen/ verstrekkingen	-	-	413.640	413.640
Desinvesteringen/verkoop/ aflossingen	(15.408)	(208.651)	(924.344)	(1.148.403)
Koersresultaten effecten	-	-	1.177.537	1.177.537
Doorbelaste exploitatiekosten en rente	-	104.218	-	104.218
Boekwaarde per 31 december 2013	-	855.336	21.542.179	22.397.515

(in euro's)

	Deel- nemingen in overige verbonden maatschap- pijen	Vordering	Overige effecten	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2014	-	855.336	21.542.179	22.397.515
Investerings/aankopen/ verstrekkingen	-	-	3.045.939	3.045.939
Desinvesteringen/verkoop/ aflossingen	-	(400.000)	(4.234.404)	(4.634.404)
Koersresultaten effecten	-	-	950.976	950.976
Doorbelaste exploitatiekosten en rente	-	2.806	-	2.806
Boekwaarde per 31 december 2014	-	458.142	21.304.690	21.762.832

Vorraden (3)

(in euro's)

	2014	2013
Voorraad hoortoestellen	12.725	13.625
Voorziening voor incurantheid	(12.725)	(6.720)
	-	6.905

Vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort (4)

(in euro's)

	t/m 2011	2012	2013	2014	Totaal
Stand per 1 januari 2014	(54.832)	-	(72.085)	-	(126.917)
Financieringsverschil boekjaar	-	-	-	80.593	80.593
Betalingen/ontvangsten	-	-	72.085	-	72.085
Correcties voorgaande jaren	54.832	-	-	-	54.832
Stand per 31 december 2014	-	-	-	80.593	80.593
Stadium van vaststelling (per erkenning)	c	c	c	b	

a = interne berekening

b = overeenstemming met zorgverzekeraars

c = definitieve vaststelling NZa

Vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort betreft de AWBZ-middelen die na afloop van het jaar nog met het CAK (betaalinstantie van de AWBZ-middelen) moeten worden afgerekend. Over deze vordering heeft afstemming plaatsgevonden met de Zorgkantoren. In de tarieven 2014 is rekening gehouden met een voorlopige index 2014. Volgens deze systematiek zou de inhaalindex van 2014 worden verwerkt in de tarieven 2015. Deze verwerkingssystematiek stopt echter op 1 januari 2015. Daarom wordt eenmalig de inhaalindex 2014 verwerkt in de nacalculatie 2014, in plaats van in de tarieven 2015. Dat betekent dat de inhaalindex dient te worden opgenomen in het nacalculatorische budget dat in de jaarrekening 2014 als opbrengst wordt verantwoord. Gemiddeld komt het percentage uit op 0,5 procent. De inhaalindex blijft overigens buiten het nacalculatieformulier.

Vorderingen (5)

(in euro's)

	2014	2013
Debiteuren	1.177.647	202.833
OCW/LNV	848.298	2.068.128
Overige vorderingen	2.952.878	4.583.607
Overlopende activa	558.895	639.088
	5.537.718	7.493.656

Op de post *Debiteuren* is een voorziening wegens oninbaarheid van € 227.389 in mindering gebracht (2013: € 244.163).

De post *Overige vorderingen* is als volgt te specificeren:

(in euro's)

	2014	2013
Nog te factureren inzake Audiologie (Adviezen en onderzoek)	1.246.250	3.595.820
Nog te ontvangen transitievergoedingen 2012, 2013 en 2014	751.373	-
Gemeenten/huisvestingssubsidies scholen	126.834	418.682
Te verrekenen salarissen	159.033	54.078
Te vorderen dividendbelasting	98.929	67.941
Overige vorderingen	570.459	447.086
	2.952.878	4.583.607

De post *Nog te factureren inzake Audiologie (Adviezen en onderzoek)* is bepaald op basis van met zorgverzekeraars afgesproken tarieven en de prestaties toe te rekenen aan het boekjaar. Facturatie voor 2013 heeft in 2014 plaatsgevonden, facturering 2014 zal deels in 2015 plaatsvinden.

In 2012 is de prestatiebekostiging voor medisch specialistische zorg ingevoerd. Met de zorgverzekeraars is voor 2012, 2013 en 2014 een budgetplafond (schaduwbudget) afgesproken, waarboven de Audiologische Centra geen productie meer in rekening mogen brengen bij de verzekeraars. In de jaren 2012 en 2013 waren de kosten van Audiologie hoger dan de afgesproken budgetplafonds. In deze jaren geldt een transitierегeling waarmee onderschrijding of overschrijding van de plafonds gedeeltelijk wordt gecompenseerd. In 2014 geldt een afgeleide van de transitievordering 2013, namelijk 70% hiervan. De vordering die hieruit voortvloeit is opgenomen als *Nog te ontvangen transitievergoedingen 2012, 2013 en 2014*.

Onder de *Overige vorderingen* zijn geen posten opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

De post *Overlopende activa* is als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
Nog te ontvangen rente	234.210	236.267
Vooruitbetaalde overige kosten	324.685	402.821
	<u>558.895</u>	<u>639.088</u>

Onder de *Overlopende activa* zijn geen posten opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

Liquide middelen (6)

(in euro's)	2014	2013
Kas	25.156	17.346
Bank	11.052.861	3.642.459
	<u>11.078.017</u>	<u>3.659.805</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de groep, met uitzondering van de onder de *Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen* opgenomen bankgaranties.

Groepsvermogen (7)

Voor de specificatie van het *Eigen vermogen* wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Aandeel van derden betreft 15% van het vermogen van Stichting Regionaal Expertise Centrum Midden-/Zuid-West Nederland dat op basis van leerlingaantallen toe te rekenen is aan Het Rotsoord.

De opbouw van de post *Aandeel van derden in eigen vermogen* is als volgt:

in euro's)	2014	2013
Stand per 1 januari	39.603	28.372
Aandeel resultaat boekjaar	21.910	11.231
Stand per 31 december	61.513	39.603

Voorzieningen (8)

(in euro's)	2014	2013
Personeelsvoorzieningen	677.157	653.922
Onderhoudsvoorziening	553.647	770.961
	1.230.804	1.424.883

De opbouw van de post *Personeelsvoorzieningen* is als volgt:

(in euro's)	2014	2013
Jubileumvoorziening	421.466	392.844
Voorziening garantstelling personeel AC Utrecht	175.000	175.000
Voorziening spaarverlof	80.691	86.078
	677.157	653.922

Stichting Koninklijke Auris Groep staat garant voor een overschrijding op de loonkostennorm van AC Utrecht volgens beleidsregel CI 899. De voorziening dekt de verwachte overschrijding over de periode 2010 – 2019. Gedurende het boekjaar is geen overschrijding gemeld.

Het verloop van de post *Personeelsvoorzieningen* is als volgt:

(in euro's)	Jubileum- voor- ziening	Voor- ziening garant- stelling	Voor- ziening spaar- verlof	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2014	392.844	175.000	86.078	653.922
Inbreng De Weerklank	40.140	-	-	40.140
Dotaties	58.162	-	-	58.162
Onttrekkingen	(69.680)	-	(5.387)	(75.067)
Vrijval	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2014	421.466	175.000	80.691	677.157
Waarvan:				
looptijd < 1 jaar	-	-	18.447	18.447
looptijd > 1 jaar	421.466	175.000	62.244	658.710

Het verloop van de post *Onderhoudsvoorziening* is als volgt:
(in euro's)

	Onderhouds- voor- ziening
Boekwaarde per 1 januari 2014	770.961
Inbreng De Weerklank	133.684
Dotaties	376.540
Onttrekkingen	(727.538)
	<hr/>
Boekwaarde per 31 december 2014	553.647
	<hr/> <hr/>
Waarvan:	
looptijd < 1 jaar	553.647
looptijd > 1 jaar	-

De dotatie aan de *Onderhoudsvoorziening* van € 376.540 is conform de begroting. De *Onderhoudsvoorziening* is gevormd voor het binnenonderhoud. Buitenonderhoud maakt hier in boekjaar 2014 nog geen onderdeel van uit, dit kwam voor rekening van de gemeentes. In de *Gebeurtenissen na balansdatum* wordt de situatie met ingang van boekjaar 2015 nader toegelicht.

Kortlopende schulden (9)

(in euro's)	2014	2013
Crediteuren	1.101.200	1.042.235
OCW – subsidies te betalen aan reguliere scholen	2.159.054	-
OCW – subsidies te betalen aan fusiepartners	399.845	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.139.876	1.770.177
Schulden ter zake van pensioenen	616.008	619.491
Overige schulden	520.783	41.547
Overlopende passiva	4.212.710	2.699.421
	<hr/>	<hr/>
	11.149.476	6.172.871
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De post *Overige schulden* is als volgt te specificeren:
(in euro's)

	2014	2013
Gemeenten/huisvestingssubsidies scholen	314.843	29.986
UWV/te restitueren ZW/WAZO uitkeringen	4.725	4.955
Nog te betalen inzake Vervangingsfonds	3.779	6.606
Voorschot ESF 2012 – 2013	160.064	-
Voorschot project Rekentaal van Leeskilometers	37.372	-
	<hr/>	<hr/>
	520.783	41.547
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De post *Overlopende passiva* is als volgt te specificeren:

(in euro's)

	2014	2013
Reservering vakantiegeld	1.746.169	1.577.196
Reservering vakantiedagen	266.086	229.880
Nog te betalen reis- en verblijfkosten	118.490	140.406
Terug te betalen verrichtingen Audiologie	1.345.718	187.245
Te verrekenen AP's 2012 (transitiemodel)	-	127.530
Vooruit ontvangen bedragen	64.437	64.437
Vooruit gefactureerde bedragen	-	44.341
Nog te betalen overige kosten	671.810	328.386
	4.212.710	2.699.421

In 2012 is de prestatiebekostiging voor medisch specialistische zorg ingevoerd. Met de zorgverzekeraars is voor 2014 een budgetplafond (schaduwbudget) afgesproken, waarboven de Audiologische Centra geen productie meer in rekening mogen brengen bij de verzekeraars. Omdat in 2012 als gevolg van overlopende omzet uit 2011 het budgetplafond werd overschreden dient de overschrijding terugbetaald te worden aan de verzekeraars. Volgens de NZA-regeling dient 95% van de overschrijding terugbetaald te worden. In jaarrekening 2013 was met omschrijving *Te verrekenen AP's 2012 (transitiemodel)* een bedrag van € 127.530 opgenomen onder de kortlopende schulden. Dit bedrag is in 2014 betaald. Inmiddels zijn de transitievergoedingen voor 2012, 2013 en 2014 vastgesteld. De te vorderen bedragen die daarmee samenhangen zijn opgenomen onder overlopende activa.

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW/LNV (Model G)

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art 12, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Jaar	Kenmerk			Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
			€	€	aankruisen wat van toepassing is	
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	643436-1	38.280	38.280		x
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	643386-1	3.547	3.547		x
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	644182-1	8.572	8.572		x
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	644113-1	3.843	3.843		x
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	644912-1	11.824	11.824		x
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	644853-1	3.843	3.843		x
Subsidie voor studieverlof	2014/2015	644926-1	20.988	20.988		x

In de vordering OCW van € 848.298 is een vooruitontvangen bedrag van € 53.023 opgenomen inzake het deel van de subsidie voor studieverlof dat betrekking heeft op 2015.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Fiscale eenheid BTW

De Stichting Koninklijke Auris Groep maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de BTW. De fiscale eenheid bestaat uit:

Stichting Koninklijke Auris Groep

Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep

Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep

De Stichting is hiermee hoofdelijk aansprakelijk voor de BTW schulden van de fiscale eenheid.

Garantstelling

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft zich statutair garant gesteld voor verplichtingen jegens schuldeisers bij eventuele negatieve eigen vermogens van ondergenoemde rechtspersonen, voortvloeiend uit eventuele negatieve exploitatieresultaten, alsmede voor het eventuele negatieve saldo na ontbinding en vereffening van het vermogen van:

Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep

Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep

Stichting Regionaal Expertisecentrum MZw (tot maximaal 85% van de verplichtingen)

Op 16 januari 2015 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden. Per die datum is de garantstelling komen te vervallen.

Ouderschapsverlof

Voor de rechten van ouderschapsverlof is geen voorziening gevormd. De kosten bij eventuele opnamen zullen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Duurzame inzetbaarheid

Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 is nog geen overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO. Er is dus ook nog geen plan over de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao). Derhalve is in 2014 nog geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd. Vóór de zomervakantie van 2015 zal er overleg zijn gevoerd en een plan zijn opgesteld. Op basis hiervan zal vanaf boekjaar 2015 een voorziening worden gevormd en in de jaarrekening 2015 worden verantwoord.

ANBI

De Stichting Koninklijke Auris Groep is met ingang van 1 januari 2008 erkend als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Huur

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een huurovereenkomst afgesloten voor een deel van het pand aan de Nassaulaan 8 in Goes. De huurovereenkomst liep van 1 augustus 2008 t/m 31 juli 2013 met een stilzwijgende verlenging voor nog eens 5 jaar. In 2010 is deze huurovereenkomst opengebroken en verlengd tot en met 31 juli 2018. De opzegtermijn bedraagt 12 maanden.

De huurprijs bedraagt € 117.241 per jaar.

De huurprijs wordt jaarlijks, met ingang van 1 augustus 2012, geïndexeerd.

Over de huurprijs wordt geen omzetbelasting berekend.

De huurprijs is exclusief de levering van bijkomende diensten (energie, water e.d.).

Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag berekend van ca. € 37.500

Voor de betaling van de huurpenningen is door ABN AMRO een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 41.003.

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een huurovereenkomst afgesloten voor het pand Pelmolen 26 in Houten.

De huurovereenkomst loopt van 1 maart 2008 en eindigt per 28 februari 2015. Per die datum is het contract verlengd met nog eens 18 maanden. De opzegtermijn bedraagt 6 maanden.

De huur bij aanvang van de huurovereenkomst bedraagt € 113.500 per jaar exclusief BTW.

De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd.

De huurprijs is exclusief de levering van bijkomende diensten (energie, water e.d.).

Voor de betaling van de huurpenningen is door ABN AMRO een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 31.050.

De Stichting heeft een huurovereenkomst afgesloten voor de huur van ca. 900 vierkante meter kantoorruimte in het kantoorgebouw "Katshoek" aan de Heer Bokelweg 121 - 171 te Rotterdam, alsmede voor 10 parkeerplaatsen op het parkeerdek. Het totale gehuurde oppervlak bedraagt 1.360 vierkante meter. De huurovereenkomst liep van 1 november 2008 t/m 31 oktober 2013. Het contract is omgezet in een contract voor onbepaalde tijd, met een opzegtermijn van 1 maand. De huur bedraagt € 166.371 per jaar. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd. Over de huurprijs wordt een BTW - compensatie van 5% berekend. De huurprijs is exclusief de levering van bijkomende diensten (energie, water e.d.). Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag berekend van ca. € 60.000. Voor de betaling van de huurpenningen is door ABN AMRO een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 59.192.

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een huurovereenkomst met de Stichting Mozaïek voor de huur van kantoorruimte op de 3e etage van het pand aan de Bachstraat 9 in Gouda. De huurovereenkomst loopt van 1 september 2014 t/m 31 augustus 2015.

De huur bedraagt € 107.821 per jaar. Over de huurprijs wordt geen omzetbelasting berekend.

De huurprijs is exclusief de levering van bijkomende diensten (energie, water, handyman e.d.).

Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag berekend van ca. € 30.000.

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een huurovereenkomst afgesloten voor het pand Willem Bontekoestraat in Hilversum.

De huurovereenkomst loopt van 1 januari 2015 en eindigt per 31 december 2024. De opzegtermijn bedraagt 12 maanden.

De huur bij aanvang van de huurovereenkomst bedraagt € 56.040 per jaar exclusief BTW.

De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd.

De huurprijs is exclusief de levering van bijkomende diensten (energie, water e.d.).

De Stichting had een huurovereenkomst met Dominia K/S West-star. Hierbij was een bankgarantie afgegeven voor een bedrag van € 43.000. In 2015 komt deze bankgarantie te vervallen.

Kopieerapparatuur

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een collectieve lease - overeenkomst met Ricoh voor kopieerapparatuur. Deze leaseovereenkomst bestaat uit een raamovereenkomst waarbinnen individuele contracten voor het gebruik van kopieerapparatuur op de verschillende locaties van Auris worden afgesloten.

De raamovereenkomst is aangevangen per december 2010 en loopt door tot 31 december 2015.

De start- en einddata van de individuele overeenkomsten zijn variabel, maar deze worden steeds afgesloten voor periodes van 60 maanden.

ICT-infrastructuur

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een collectieve lease - overeenkomst met Unilogic voor de infrastructuur en overige hardware, waaronder werkplekvoorzieningen.

De overeenkomst is aangevangen op 1 februari 2012 en heeft een looptijd van 5 jaar.

Pand Amersfoort

Sinds september 2010 heeft de Stichting Koninklijke Auris Groep de beschikking over het pand aan de Hooglandseweg 140 te Amersfoort. Dit pand is vanuit de gemeente Amersfoort overgedragen. In het pand is sinds 1 augustus 2011 de Prof. Groenschool gehuisvest en een aantal andere onderdelen van Auris, waaronder in elk geval een zorggroep. Stichting Koninklijke Auris Groep krijgt het pand om niet in gebruik voor een periode van 15 jaar en is gerechtigd het pand in die periode te gebruiken voor onderwijskundige doeleinden en eventuele andere activiteiten. Eventuele opbrengsten uit in- of externe verhuur komen ten gunste van Stichting Koninklijke Auris Groep.

Nieuwbouw Ammanplein Rotterdam

Voor de nieuwbouw aan het Ammanplein in Rotterdam zijn met onder andere projectontwikkelaar, architect en aannemer overeenkomsten gesloten. De totale verplichting bedraagt op het moment van het opstellen van de jaarrekening ongeveer € 5.124.000.

Leaseauto's

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft als lessee operationele leasecontracten voor auto's afgesloten. De toekomstige minimale leasebetalingen daarvan zijn als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
periode < 1 jaar	75.437	45.845
1 jaar < periode <= 5 jaar	80.440	67.150
periode > 5 jaar	-	-
Totaal	155.877	112.995

Deze overeenkomsten hebben een gemiddelde looptijd van 4,1 jaar (2013: 4,5 jaar) waarbij de leasebetaling een vast bedrag per jaar is. Na afloop van de contracten heeft de vennootschap de optie de leaseactiva te kopen tegen de op dat moment geldende marktwaarde. Er is geen sprake van sub-lease. Tevens zijn er geen restricties voortvloeiende uit deze leaseovereenkomsten.

Verbonden partijen

Een overzicht van de groepsverhoudingen is opgenomen in de waarderingsgrondslagen.

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft in 2010 gezamenlijk met Stichting Pento de Stichting Audiologisch Centrum Utrecht opgericht. Hiertoe is de notariële akte verleden op 17 mei 2010. De nieuwe stichting exploiteert een audiologisch centrum in Utrecht.

In maart 2012 heeft Stichting Koninklijke Auris Groep samen met Stichting Pento en NSDSK de coöperatie Partners in Verstaan opgericht. Het bestuur van deze coöperatie vormt het bestuur van Stichting Audiologisch Centrum Utrecht. De cijfers van de Stichting Audiologisch Centrum Utrecht zijn niet opgenomen in de balans en de staat van baten en lasten van de Stichting Koninklijke Auris Groep. Onder de financiële vaste activa is een vordering op Stichting Audiologisch Centrum Utrecht opgenomen.

9.6 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Rijksbijdragen (10)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Rijksbijdragen OCW	62.858.790		47.260.381
OCW – doorbetaalde subsidies aan reguliere scholen	(4.728.997)		-
OCW – doorbetaalde subsidies aan fusiepartners	(5.231.456)		-
Geoomerkte OCW subsidies	-		-
Niet geoomerkte OCW subsidies	-		-
OCW/Bekostiging REC MZw	346.554		521.019
OCW/REC MZw Overdracht autisme gelden	67.688		116.187
Totaal rijksbijdragen	53.312.579	50.966.900	47.897.587

De *Rijksbijdragen* zijn ten opzichte van de realisatie 2013 voornamelijk gestegen door aansluiting van De Weerklank-scholen. Ten opzichte van begroting 2014 kan de stijging voornamelijk worden verklaard door het niet volledig doorbetalen van LGF-gelden aan reguliere scholen, de hogere vaststelling van het ondersteuningsbudget en per balansdatum een lagere vordering als gevolg van een gewijzigd betalingsritme vanuit OCW.

Wettelijk budget aanvaardbare kosten (11)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Zorgkantoor / productieafpraak	8.840.605		7.983.600
Gerealiseerde overproductie	-		-
Niet gehonoreerde overproductie	-		-
Correctie voorgaande jaren	54.832		-
Totaal wettelijk budget aanvaardbare kosten	8.895.437	8.139.779	7.983.600

Het *Wettelijk budget aanvaardbare kosten* (AWBZ) is in oktober 2014 naar boven bijgesteld door het Zorgkantoor.

Opbrengsten Adviezen en onderzoek (12)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Productie in verslagjaar	2.956.023		3.282.635
Toename waarde gestarte AP's voorgaand verslagjaar	125.535		234.290
Te verrekenen AP's 2012 (transitiemodel)	15.855		(127.530)
Te verrekenen AP's 2013 (transitiemodel)	423.480		-
Te verrekenen AP's 2014 (transitiemodel)	312.038		-
Totaal opbrengsten Adviezen en onderzoek (Audiologie)	3.832.931	3.378.000	3.389.395

Audiologische producten (DOT's, voorheen AP's) worden gefactureerd op basis van afgesproken tarieven met de verschillende zorgverzekeraars.

In 2012 is de prestatiebekostiging voor medisch specialistische zorg ingevoerd. Met de zorgverzekeraars is voor 2012, 2013 en 2014 een budgetplafond (schaduwbudget) afgesproken, waarboven de Audiologische Centra geen productie meer in rekening mogen brengen bij de verzekeraars. In de jaren 2012 tot en met 2014 waren de kosten van Audiologie hoger dan de afgesproken budgetplafonds. In deze jaren geldt een transitieregeling waarmee onderschrijding of overschrijding van de plafonds gedeeltelijk wordt gecompenseerd.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies (13)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Subsidie gemeenten gymlokalen	137.013		153.176
ESF-subsidie	-		161.268
Overige overheidsbijdragen en –subsidies	161.555		70.977
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	298.568	178.185	385.421

Onder de *Overige overheidsbijdragen en –subsidies* is in 2013 een ESF-subsidie bate verantwoord.

Overige baten (14)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Inbreng De Weerklank	663.989		-
Begeleidingsarrangementen	237.597		543.220
Cursusgelden	156.281		140.455
Detacheringen	7.874		45.525
Opbrengsten OAC (Het Rotsoord)	8.366		83.828
Erasmus Medisch Centrum / CI Team	82.261		80.224
Verkoop en reparaties hoortoestellen	898		25.409
Ouderbijdragen	124.642		171.323
Giften en nalatenschappen	6.811		23.005
Verhuur	52.275		94.556
Overige	213.906		333.088
Totaal overige baten	1.554.900	1.150.829	1.540.633

Per 1 januari 2014 zijn De Weerklank-scholen aangesloten bij Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep. Het verschil tussen de ingebrachte activa (onder andere materiële vaste activa en liquide middelen) en passiva (zoals de onderhoudsvoorziening) is opgenomen als bijzonder resultaat onder de *Overige baten*.

Personeelslasten (15)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Lonen en salarissen	38.678.600		34.908.641
Pensioenlasten	5.407.912		5.010.997
Sociale lasten	6.835.893		5.272.393
Overige personeelskosten	4.543.996		3.107.627
Totaal personeelslasten	55.466.401	54.859.231	48.299.658

Personeelslasten zijn ten opzichte van 2013 voornamelijk gestegen als gevolg van aansluiting van De Weerklank-scholen. De hogere realisatie 2014 ten opzichte van de begroting 2014 wordt veroorzaakt door de *Overige personeelskosten*. Gedurende 2014 is meer dan in 2013 gebruik gemaakt van externe inhuur personeel en uitzendkrachten. De inhuur van personeel met name als gevolg van een aantal Auris-brede innovatieprojecten in verband met de invoering Passend Onderwijs, transitie AWBZ-Zvw en ICT. Daarnaast werd ten behoeve van ondersteuning van het primair proces gebruik gemaakt van payroll (uitzendkrachten) als flexibele schil.

Overige personeelskosten

(in euro's)	2014	2013
Mutatie jubileumvoorziening	(8.470)	(68.596)
Mutatie vakantiegeld en –dagen	30.920	11.744
Mutatie voorziening spaarverlof	(5.387)	(10.336)
Reis- en verblijfkosten	1.136.560	1.085.151
Externe inhuur personeel en uitzendkrachten	2.030.416	920.143
Nascholing en opleiding	989.571	928.537
Bedrijfsgezondheidszorg	289.479	183.146
Werving en selectie	50.837	24.410
Overige	500.780	449.457
Af: uitkeringen	(470.710)	(416.029)
Totaal overige personeelslasten	4.543.996	3.107.627

Personeelsbestand

Bij de Stichting Koninklijke Auris Groep waren in 2014 gemiddeld 838 FTE in dienst (2013: 762). Voor 2014 was een gemiddelde van 844 FTE begroot.

Bezoldiging van de bestuurders en de Raad van Toezicht

In de jaarrekening is een toelichting opgenomen met betrekking tot de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna :WNT).

Bij Stichting Koninklijke Auris Groep zijn naast de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht geen andere topfunctionarissen in functie, zoals bedoeld in de Beleidsregel toepassing WNT. In navolging van de Beleidsregel toepassing WNT verantwoorden wij ons niet voor overige (inhuur-) functionarissen.

Op groepsniveau is sprake van een gemengd gefinancierde instelling. De vaststelling van de norm vindt plaats op basis van de daadwerkelijke inzet van de bestuurders. Bij Auris wordt een kostenverdeling toegepast. De maatstaf van de kostenverdeling wordt gehanteerd voor de bepaling van het bezoldigingsmaximum. De gehanteerde WNT-norm is derhalve gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de indeling in klasse E (zorg) en PO (onderwijs).

De bezoldiging van één van de bestuurders is boven de WNT-norm, echter wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling.

Hierna is een nadere specificatie in het kader van de WNT opgenomen.

<i>Functie</i>	<i>Aard van de functie en voorzitters-clausule van toepassing (j/n)</i>	<i>Naam</i>	<i>Beloning</i>	<i>Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding</i>	<i>Werkgeversdeel van voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn</i>	<i>Datum aanvang dienstverband (indien van toepassing)</i>	<i>Datum einde dienstverband (indien van toepassing)</i>	<i>Omvang dienstverband (in FTE)</i>
Bestuurder	Top-functionaris (ja)	Drs. Th. N. de Boer	148.438	0	25.566	1-1-2009	n.v.t.	1
Bestuurder	Top-functionaris (nee)	H. de Bruijn	65.212	0	11.158	1-6-2014	n.v.t.	1
RvT	Toezicht-houder (ja)	R.W.C. Oerlemans	10.500	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
RvT	Toezicht-houder (nee)	Drs. P.C. van den Brink	2.625	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
RvT	Toezicht-houder (nee)	W.J. Willems	2.625	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
RvT	Toezicht-houder (nee)	A. Fischer	5.250	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
RvT	Toezicht-houder (nee)	I. Vos	5.250	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
RvT	Toezicht-houder (nee)	A. Schouten	5.250	0	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Afschrijvingen (16)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Materiële vaste activa	1.248.782	894.076	944.046

Huisvestingslasten (17)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Huur	873.614		989.088
Onderhoud	501.468		413.933
Dotatie onderhoudsvoorziening	376.540		1.217.685
Energie en water	589.571		503.539
Schoonmaakkosten	835.264		722.236
Heffingen	148.594		105.367
Beveiliging/bewaking	32.892		29.468
Advies huisvestingsprojecten	154.150		91.603
Overige huisvestingslasten	72.777		57.928
Totaal huisvestingslasten	3.584.870	3.718.840	4.130.847

Overige lasten (18)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Administratie en beheer	538.614		730.905
Advieskosten	550.880		267.506
Accountantskosten (controle jaarrekening)	314.407		265.165
Telefoon, portokosten en kopieerlasten	630.602		566.145
ICT	3.290.836		1.973.528
Drukwerk	82.492		97.755
Huishoudelijke kosten	197.897		171.420
Kantoorartikelen	115.417		104.370
Bestuurslasten (kosten Raad van Toezicht)	56.907		59.744
Aan- en verkoopkosten en bewaarloon effecten	91.847		17.051
Kwaliteitsgelden	-		62.433
Communicatie en PR	167.924		131.164
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	-		68.028
Medezeggenschap	12.417		12.929
Onderwijsspecifieke lasten	828.955		766.963
Zorgspecifieke lasten	840.444		741.235
Contributies en abonnementen	205.557		198.207
Verzekeringen	71.443		80.786
Overige	276.958		251.149
Totaal overige lasten	8.273.597	7.169.335	6.566.483

Zowel ten opzichte van begroting 2014 als realisatie 2013 is de realisatie 2014 van de *Overige lasten* hoger uitgevallen. Voornaamste oorzaak is de invoering van informatiesystemen gedurende 2014.

Financiële baten en lasten (19)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Opbrengsten van overige vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	623.793		629.175
Overige rentebaten en soortgelijke baten	64.106		30.792
Waardeveranderingen van overige vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	950.973		1.142.528
Overige rentelasten en soortgelijke lasten	-		(1.035)
	1.638.872	976.938	1.801.460

De *Financiële baten en lasten* waren voorzichtigheidshalve begroot op € 1,0 mln. positief. Werkelijk gerealiseerd in 2014 is een bedrag van € 1,6 mln. Hierin is het feitelijke koersresultaat meegenomen. Er zijn geen rentelasten geactiveerd.

Aandeel van derden (20)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Aandeel in groepsmaatschappijen	21.910	-	11.231

Op basis van de leerlingaantallen is de aandeelverhouding van Stichting Regionaal Expertise Centrum MZw bepaald op 85 – 15. Het aandeel van derden betreft het aandeel van Het Rotsoort (15%) in het resultaat.

Gebeurtenissen na balansdatum

Vanwege de invoering van Passend Onderwijs gaat Auris Onderwijs een instelling vormen met de Professor van Gilseschool en De Spreekhoorn. De intentieverklaringen zijn in 2014 door alle partijen ondertekend. De formele overdracht zal plaatsvinden per 1 augustus 2015.

Vanaf 1 januari 2015 wordt Auris verantwoordelijk voor het groot buitenonderhoud van de schoolgebouwen. Dit was tot en met 2014 de verantwoordelijkheid van de gemeenten. De hiervoor benodigde middelen worden vanaf 1 januari 2015 beschikbaar gesteld aan de schoolbesturen. Voor Auris geldt dat deze middelen naar verwachting toereikend zijn voor uitvoering van toekomstig groot onderhoud.

10. Enkelvoudige jaarrekening Stichting Koninklijke Auris Groep

10.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2014

(na voorgestelde resultaatbestemming)

A c t i v a

(in euro's)	2014	2013
Vaste activa		
Materiële vaste activa (21)	3.270.138	3.110.202
Financiële vaste activa (22)	21.387.157	22.038.730
	<u>24.657.295</u>	<u>25.148.932</u>
Vlottende activa		
Vorderingen (23)	674.524	1.366.488
Liquide middelen (24)	7.598.575	2.443.427
	<u>8.273.099</u>	<u>3.809.915</u>
Totaal activa	<u>32.930.394</u>	<u>28.958.847</u>

P a s s i v a

(in euro's)	2014	2013
Eigen vermogen (25)		
Kapitaal	45	45
Algemene reserve (publiek)	16.877.610	15.621.533
Bestemmingsreserve koersverschillen (publiek)	4.938.576	4.713.385
Bestemmingsfondsen (privaat)	1.290.623	1.280.678
	<u>23.106.854</u>	<u>21.615.641</u>
Vorzieningen (26)	4.589	3.745
Kortlopende schulden (27)	9.818.951	7.339.461
	<u>32.930.394</u>	<u>28.958.847</u>

10.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2014

(in euro's)

Baten	2014	Begroting 2014	2013
Doorbelastingen (28)	9.978.258	7.278.141	7.805.391
Overige baten (29)	216.538	644.769	318.546
Totaal baten	10.194.796	7.922.910	8.123.937
Personeelslasten (30)	4.335.915	3.877.787	3.799.489
Afschrijvingen (31)	312.943	240.319	239.579
Huisvestingslasten (32)	334.836	367.915	232.833
Overige lasten (33)	5.299.314	4.506.241	3.875.091
Totaal lasten	10.283.008	8.992.262	8.146.992
Saldo baten en lasten	(88.212)	(1.069.352)	(23.055)
Financiële baten en lasten (34)	1.579.598	976.938	1.717.861
Resultaat voor resultaat deelnemingen	1.491.386	(92.414)	1.694.806
Aandeel in resultaat van deelnemingen (35)	(173)	-	-
Resultaat na resultaat deelnemingen	1.491.213	(92.414)	1.694.806

10.3 Toelichting op de enkelvoudige balans

Materiële vaste activa (21)

(in euro's)

	2014	2013
Gebouwen en verbouwingen	2.354.059	2.512.841
Andere vaste bedrijfsmiddelen	303.289	161.048
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	612.790	436.313
	<u>3.270.138</u>	<u>3.110.202</u>

Het verloop van deze posten is als volgt:

(in euro's)

	Gebouwen en verbouw- ingen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Niet aan bedrijfsuit- oefening dienstbaar	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2014	2.512.841	161.048	436.313	3.110.202
Investerings	39.829	256.574	176.477	472.880
Afschrijvingen	(198.611)	(114.333)	-	(312.944)
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>2.354.059</u>	<u>303.289</u>	<u>612.790</u>	<u>3.270.138</u>
Aanschafwaarde per 1 januari 2014	3.100.480	411.613	436.313	3.948.406
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen per 1 januari 2014	(587.639)	(250.565)	-	(838.204)
Boekwaarde per 1 januari 2014	<u>2.512.841</u>	<u>161.048</u>	<u>436.313</u>	<u>3.110.202</u>
Aanschafwaarde per 31 december 2014	3.140.309	668.187	612.790	4.421.286
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december 2014	(786.250)	(364.898)	-	(1.151.148)
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>2.354.059</u>	<u>303.289</u>	<u>612.790</u>	<u>3.270.138</u>

De post *Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar* betreft de aankoopwaarde van een stuk grond aan het Ammanplein in Rotterdam. Deze grond is beschikbaar voor verkoop. Inmiddels is de Stichting Koninklijke Auris Groep gestart met de ontwikkeling van de nieuwbouw van het audiologisch centrum en het Centraal Bureau. Verwachte oplevering is tweede kwartaal 2016. Op dat moment wordt de actiefpost die betrekking heeft op deze nieuwbouw onder de categorie *Gebouwen en verbouwingen* opgenomen.

Financiële vaste activa (22)

(in euro's)

	2014	2013
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	-	18.151
Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	-	-
Vordering	82.467	478.400
Overige effecten	21.304.690	21.542.179
	<u>21.387.157</u>	<u>22.038.730</u>

De *Vordering* betreft een vordering op Stichting Audiologisch Centrum Utrecht. Stichting Koninklijke Auris Groep heeft samen met Stichting Pento Stichting Audiologisch Centrum Utrecht opgericht. Voor de start van deze activiteiten hebben Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep en Stichting Koninklijke Auris Groep werkkapitaal beschikbaar gesteld. Als gevolg van de financieringsproblematiek van de audiologische centra is Stichting Audiologisch Centrum Utrecht nog niet in staat geweest deze financiering volledig terug te betalen.

Het verloop van deze posten is als volgt:

(in euro's)

	Deel- nemingen in groeps- maat- schappijen	Deel- nemingen in overige verbonden maatschap- pijen	Vordering	Overige effecten	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2013	18.151	15.408	505.634	20.875.346	21.414.539
Investerings/aankopen/ verstrekkingen	-	-	-	413.640	413.640
Berekende rente	-	-	18.400	-	18.400
Desinvesteringen/verkoop/ aflossingen	-	(15.408)	(45.634)	(924.344)	(985.386)
Koersresultaten effecten	-	-	-	1.177.537	1.177.537
Boekwaarde per 31 december 2013	<u>18.151</u>	<u>-</u>	<u>478.400</u>	<u>21.542.179</u>	<u>22.038.730</u>

(in euro's)

	Deel- nemingen in groeps- maat- schappijen	Deel- nemingen in overige verbonden maatschap- pijen	Vordering	Overige effecten	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2014	18.151	-	478.400	21.542.179	22.038.730
Investerings/aankopen/ verstrekkingen	-	-	-	3.045.939	3.045.939
Berekende rente	-	-	4.067	-	4.067
Desinvesteringen/verkoop/ aflossingen	(18.151)	-	(400.000)	(4.234.404)	(4.652.555)
Koersresultaten effecten	-	-	-	950.976	950.976
Boekwaarde per 31 december 2014	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>82.467</u>	<u>21.304.690</u>	<u>21.387.157</u>

Voor een nadere specificatie van de *Overige effecten* wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Vorderingen (23)

(in euro's)	2014	2013
Debiteuren	1.703	-
Vorderingen op groepsmaatschappijen	95.486	758.819
Overige vorderingen	100.250	68.797
Overlopende activa	477.085	538.872
	<u>674.524</u>	<u>1.366.488</u>

De post *Vorderingen op groepsmaatschappijen* is als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
Stichting Regionaal Expertise Centrum Midden/Zuid-west Nederland	94.326	74.318
Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep	1.160	684.501
	<u>95.486</u>	<u>758.819</u>

De post *Overige vorderingen* is als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
Voorschotten salaris	1.321	856
Te vorderen dividendbelasting	98.929	67.941
	<u>100.250</u>	<u>68.797</u>

Onder de *Overige vorderingen* zijn geen posten opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

De post *Overlopende activa* is als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
Nog te ontvangen rente	234.210	236.267
Vooruitbetaalde kosten	242.875	302.605
	<u>477.085</u>	<u>538.872</u>

Onder de *Overlopende activa* zijn geen posten opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

Liquide middelen (24)

(in euro's)

	2014	2013
Kas	5.197	5.361
Bank	7.593.378	2.438.066
	<u>7.598.575</u>	<u>2.443.427</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de groep, met uitzondering van de onder de *Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen* opgenomen bankgaranties.

Eigen vermogen (25)

Het eigen vermogen en resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening zijn niet gelijk aan het eigen vermogen en resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening. De aansluiting hiertussen is als volgt:

(in euro's)

	2014	2013
Enkelvoudige jaarrekening	23.106.854	21.615.641
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	8.178.518	7.628.683
Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep	2.010.390	3.237.867
Stichting REC MZw	410.089	264.023
BV Werkgever Auris	-	18.151
Eliminaties in verband met consolidatie	-	(18.151)
	<u>33.705.851</u>	<u>32.746.214</u>

Het verloop van de afzonderlijke posten van het *Eigen vermogen* is als volgt.

Kapitaal

(in euro's)

	2014	2013
Stand per 31 december	45	45

Algemene reserve (publiek)

(in euro's)

	2014	2013
Stand per 1 januari	15.621.533	14.385.107
Resultaat boekjaar conform voorgestelde resultaatverdeling	1.256.077	1.236.426
Stand per 31 december	<u>16.877.610</u>	<u>15.621.533</u>

Bestemmingsreserve koersverschillen (publiek)

(in euro's)

	2014	2013
Stand per 1 januari	4.713.385	4.272.438
Resultaat boekjaar conform voorgestelde resultaatverdeling	225.191	440.947
Stand per 31 december	<u>4.938.576</u>	<u>4.713.385</u>

De *Bestemmingsreserve koersverschillen* is gemaximeerd op 35% van de waarde van de aandelen inclusief onroerend goed plus 10% van de beurswaarde van de obligaties per 31 december van het boekjaar:

(in euro's)	2014	2013
35% van de beurswaarde van de aandelen en onroerend goed fondsen	3.931.350	3.582.830
10% van de beurswaarde van de obligaties	1.007.226	1.130.555
	<hr/>	<hr/>
	4.938.576	4.713.385
Bestemmingsreserve per 31 december	4.938.576	4.713.385
	<hr/>	<hr/>
Ruimte	-	-
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De werkelijke hoogte van de bestemmingsreserve zou € 5.664.358 zijn geweest op basis van het koersresultaat in het verslagjaar. De overschrijding van de berekende maximale hoogte van € 725.782 is ten gunste van de algemene reserve gekomen.

Bestemmingsfondsen (privaat)

(in euro's)	2014	2013
Stand per 1 januari	1.280.678	1.263.245
Toevoeging aan Kluverfonds (uit resultaatverdeling)	83	-
Intrestvergoeding (uit resultaatverdeling)	9.862	17.433
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	1.290.623	1.280.678
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Het betreft de volgende bestemmingsfondsen:

(in euro's)	2014	2013
Legaten ontvangen onder voorwaarden	5.641	5.598
Mr. W.A. Meesfonds	68.014	67.494
Blindenfonds	127.329	126.356
Fonds Hirsch	56.483	56.051
Mildersfonds	631.714	626.887
Kortmanfonds	47.423	47.061
Voorzieningsfonds	193.627	192.147
Kluverfonds	160.392	159.084
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	1.290.623	1.280.678
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Voorzieningen (26)

(in euro's)	2014	2013
Jubileumvoorziening	4.589	3.745
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Het verloop van deze post is als volgt:

(in euro's)	Jubileum
Boekwaarde per 1 januari 2014	3.745
Dotatie	844
Boekwaarde per 31 december 2014	4.589
Waarvan:	
looptijd < 1 jaar	-
looptijd > 1 jaar	4.589

Kortlopende schulden (27)

(in euro's)	2014	2013
Crediteuren	553.122	454.526
Schulden aan groepsmaatschappijen	8.356.195	6.204.925
Te betalen belastingen en premies sociale verzekeringen	302.044	238.736
Schulden ter zake van pensioenen	62.774	58.654
Overlopende passiva	544.816	382.620
	9.818.951	7.339.461

De post *Schulden aan groepsmaatschappijen* is als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	8.356.195	6.186.847
B.V. Werkgever Auris	-	18.078
	8.356.195	6.204.925

De post *Overlopende passiva* is als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
Reservering vakantiegeld	114.083	94.978
Reservering vakantiedagen en overuren	89.755	101.288
Reservering accountantskosten	49.634	45.133
Vooruit ontvangen bedragen	64.437	64.437
Nog te betalen overige kosten	226.907	76.784
	544.816	382.620

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Fiscale eenheid BTW

De Stichting Koninklijke Auris Groep maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de BTW. De fiscale eenheid bestaat uit:

Stichting Koninklijke Auris Groep

Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep

Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep

De Stichting is hiermee hoofdelijk aansprakelijk voor de BTW schulden van de fiscale eenheid.

Garantstelling

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft zich statutair garant gesteld voor verplichtingen jegens schuldeisers bij eventuele negatieve eigen vermogens van ondergenoemde rechtspersonen, voortvloeiend uit eventuele negatieve exploitatieresultaten, alsmede voor het eventuele negatieve saldo na ontbinding en vereffening van het vermogen van:

Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep

Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep

Stichting Regionaal Expertisecentrum MZw (tot maximaal 85% van de verplichtingen)

Op 16 januari 2015 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden. Per die datum is de garantstelling komen te vervallen.

Duurzame inzetbaarheid

Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 is nog geen overleg gevoerd over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren, conform art. 8A.3 cao PO. Er is dus ook nog geen plan over de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao). Derhalve is in 2014 nog geen voorziening voor duurzame inzetbaarheid gevormd. Vóór de zomervakantie van 2015 zal er overleg zijn gevoerd en een plan zijn opgesteld. Op basis hiervan zal vanaf boekjaar 2015 een voorziening worden gevormd en in de jaarrekening 2015 worden verantwoord.

ANBI

De Stichting Koninklijke Auris Groep is met ingang van 1 januari 2008 erkend als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Huur

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een huurovereenkomst met de Stichting Mozaïek voor de huur van kantoorruimte op de 3e etage van het pand aan de Bachstraat 9 in Gouda. De huurovereenkomst loopt van 1 september 2014 t/m 31 augustus 2015.

De huur bedraagt € 107.821 per jaar. Over de huurprijs wordt geen omzetbelasting berekend.

De huurprijs is exclusief de levering van bijkomende diensten (energie, water, handyman e.d.).

Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag berekend van ca. € 30.000.

Kopieerapparatuur

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een collectieve lease - overeenkomst met Ricoh voor kopieerapparatuur. Deze leaseovereenkomst bestaat uit een raamovereenkomst waarbinnen individuele contracten voor het gebruik van kopieerapparatuur op de verschillende locaties van Auris worden afgesloten.

De raamovereenkomst is aangevangen per december 2010 en loopt door tot 31 december 2015.

De start- en einddata van de individuele overeenkomsten zijn variabel, maar deze worden steeds afgesloten voor periodes van 60 maanden.

ICT-infrastructuur

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft een collectieve lease - overeenkomst met Unilogic voor de infrastructuur en overige hardware, waaronder werkplekvoorzieningen.

De overeenkomst is aangevangen op 1 februari 2012 en heeft een looptijd van 5 jaar.

Pand Amersfoort

Sinds september 2010 heeft de Stichting Koninklijke Auris Groep de beschikking over het pand aan de Hooglandseweg 140 te Amersfoort. Dit pand is vanuit de gemeente Amersfoort overgedragen. In het pand is sinds 1 augustus 2011 de Prof. Groenschool gehuisvest en een aantal andere onderdelen van Auris, waaronder in elk geval een zorggroep. Stichting Koninklijke Auris Groep krijgt het pand om niet in gebruik voor een periode van 15 jaar en is gerechtigd het pand in die periode te gebruiken voor onderwijskundige doeleinden en eventuele andere activiteiten. Eventuele opbrengsten uit in- of externe verhuur komen ten gunste van Stichting Koninklijke Auris Groep.

Nieuwbouw Ammanplein Rotterdam

Voor de nieuwbouw aan het Ammanplein in Rotterdam zijn met onder andere projectontwikkelaar, architect en aannemer overeenkomsten gesloten. De totale verplichting bedraagt op het moment van het opstellen van de jaarrekening ongeveer € 5.124.000.

Leaseauto's

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft als lessee operationele leasecontracten voor auto's afgesloten. De toekomstige minimale leasebetalingen daarvan zijn als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	2013
periode < 1 jaar	75.437	45.845
1 jaar < periode <= 5 jaar	80.440	67.150
periode > 5 jaar	-	-
Totaal	155.877	112.995

Deze overeenkomsten hebben een gemiddelde looptijd van 4,1 jaar (2013: 4,5 jaar) waarbij de leasebetaling een vast bedrag per jaar is. Na afloop van de contracten heeft de vennootschap de optie de leaseactiva te kopen tegen de op dat moment geldende marktwaarde. Er is geen sprake van sub-lease. Tevens zijn er geen restricties voortvloeiende uit deze leaseovereenkomsten.

Verbonden partijen

Een overzicht van de groepsverhoudingen is opgenomen in de waarderingsgrondslagen.

De Stichting Koninklijke Auris Groep heeft in 2010 gezamenlijk met Stichting Pento de Stichting Audiologisch Centrum Utrecht opgericht. Hiertoe is de notariële akte verleden op 17 mei 2010. De nieuwe stichting exploiteert een audiologisch centrum in Utrecht.

In maart 2012 heeft Stichting Koninklijke Auris Groep samen met Stichting Pento en NSDSK de coöperatie Partners in Verstaan opgericht. Het bestuur van deze coöperatie vormt het bestuur van Stichting Audiologisch Centrum Utrecht. De cijfers van de Stichting Audiologisch Centrum Utrecht zijn niet opgenomen in de balans en de staat van baten en lasten van de Stichting Koninklijke Auris Groep. Onder de financiële vaste activa is een vordering op Stichting Audiologisch Centrum Utrecht opgenomen.

10.4 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Doorbelastingen (28)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	6.872.309		5.308.352
Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep	3.075.836		2.445.417
Stichting REC MZw	30.113		51.622
Totaal overige baten	9.978.258	7.278.141	7.805.391

Overige baten (29)

De *Overige baten* zijn als volgt te specificeren:

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Verhuur	194.045		147.048
Schenken en giften	83		4.500
Verbindend Vernieuwen – Metataal	-		92.746
Overige	22.410		74.252
Totaal overige baten	216.538	644.769	318.546

Personeelslasten (30)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Lonen en salarissen	2.424.562		2.098.294
Pensioenlasten	344.506		316.574
Sociale lasten	329.764		266.898
Overige personeelskosten	1.237.083		1.117.723
Totaal personeelslasten	4.335.915	3.877.787	3.799.489

Overige personeelskosten

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Mutatie jubileumvoorziening	844		510
Mutatie vakantiegeld en –dagen	(12.982)		(7.171)
Reis- en verblijfkosten	167.351		179.054
Externe inhuur personeel en uitzendkrachten	396.736		342.135
Nascholing en opleiding	341.456		371.865
Bedrijfsgezondheidszorg	189.904		110.404
Werving en selectie	34.846		6.224
Overige	120.204		142.671
Af: uitkeringen	(1.276)		(27.969)
Totaal overige personeelslasten	1.237.083		1.117.723

Personeelsbestand

Bij de stichting waren in 2013 gemiddeld 44 FTE in dienst (2013: 39). In begroting 2014 was uitgegaan van 48 FTE.

Bezoldiging van de bestuurders en Raad van Toezicht

Voor de bezoldiging van de bestuurders en Raad van Toezicht wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Afschrijvingen (31)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Materiële vaste activa	312.944	240.319	239.579

Huisvestingslasten (32)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Huur	149.772		150.339
Onderhoud panden en ondersteuning	9.710		2.574
Onderhoud inventaris	4.621		1.679
Energie en water	7.436		4.813
Schoonmaakkosten	34.966		25.299
Heffingen	9.070		13.445
Beveiliging/bewaking	710		1.196
Advies huisvestingsprojecten	117.570		33.488
Overige huisvestingslasten	981		-
Totaal huisvestingslasten	334.836	367.915	232.833

Overige lasten (33)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Administratie en beheer	538.614		730.905
Advieskosten	461.343		226.824
Accountantskosten (zie toelichting hieronder)	314.407		265.165
Telefoon-, porto-, kopieer- en printkosten	223.355		198.701
ICT	3.080.425		1.784.496
Huishoudelijke kosten	15.390		14.851
Kantoorartikelen	7.832		9.995
Bestuurslasten (kosten Raad van Toezicht)	56.907		59.744
Aan- en verkoopkosten en bewaarloon effecten	91.847		15.342
Bankkosten	2.001		1.709
Kwaliteitsgelden	-		62.433
Communicatie en PR incl. drukwerk	167.924		131.164
Kosten personeelsblad	27.874		43.324
Contributies en abonnementen	170.256		147.035
Verzekeringen	71.443		80.786
Overige	69.696		102.617
Totaal overige lasten	5.299.313	4.506.241	3.875.091

Zowel ten opzichte van begroting 2014 als realisatie 2013 is de realisatie 2014 van de *Overige lasten* hoger uitgevallen. Voornaamste oorzaak is de invoering van informatiesystemen gedurende 2014.

Accountantskosten

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt voor de groep:

(in euro's)	2014		
	Ernst & Young Accountants LLP	Overig Ernst & Young	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	114.139	-	114.139
Andere controleopdrachten	32.065	-	32.065
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	168.203	168.203
Totaal	146.204	168.203	314.407

(in euro's)	2013		
	Ernst & Young Accountants LLP	Overig Ernst & Young	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	156.272	-	156.272
Andere controleopdrachten	11.059	-	11.059
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	97.834	97.834
Totaal	167.331	97.834	265.165

Financiële baten en lasten (34)

(in euro's)	2014	begroting 2014	2013
Opbrengsten van overige vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	623.793		629.175
Overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	57.332		18.644
Waardeveranderingen van overige vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	950.973		1.142.528
Rentelasten en soortgelijke kosten uit hoofde van groepsmaatschappijen	(52.500)		(72.486)
Overige rentelasten en soortgelijke kosten	-		-
	1.579.598	976.938	1.717.861

De *Financiële baten en lasten* waren voorzichtigheidshalve begroot op € 1,0 mln. positief. Werkelijk gerealiseerd in 2014 is een bedrag van € 1,6 mln. Hierin is het feitelijke koersresultaat meegenomen. Er zijn geen rentelasten geactiveerd.

Aandeel in resultaat van deelnemingen (35)

(in euro's)

	2014	begroting 2014	2013
Resultaat uit liquidatie BV Werkgever	(173)	-	-

Verbonden partijen (model E RJO)

<i>Naam</i>	<i>Juridische vorm 2014</i>	<i>Statutaire zetel</i>	<i>Code activiteiten</i>	<i>Eigen vermogen 31-12-2014 EUR</i>	<i>Resultaat jaar 2014 EUR</i>	<i>Art 2:403 BW</i>	<i>Deelname</i>	<i>Consolidatie</i>
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	stichting	Rotterdam	Overige	8.178.518	549.835	nee	100%	ja
Stichting Zorg Koninklijke Auris Groep	stichting	Rotterdam	Overige	2.010.390	(1.227.477)	nee	100%	ja
Stichting Regionaal Expertise Centrum Midden / Zuid – West Nederland	stichting	Utrecht	Overige	410.089	146.066	nee	100%	ja

Ondertekening van de jaarrekening

Gouda, 18 mei 2015

Voorzitter Raad van Bestuur:

Voorzitter Raad van Toezicht:

drs. Th.N. de Boer

drs. R.W.C. Oerlemans MBA

Raad van Bestuur:

H. de Bruijn

10.5 Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming 2014

Voorgesteld wordt het resultaat over 2014 ad € 1.491.213 als volgt te bestemmen.

(in euro's)

Toevoeging algemene reserve (publiek)	1.256.077	
Toevoeging bestemmingsreserve koersverschillen (publiek)	225.191	
Toevoeging bestemmingsfonds Kluver (privaat)	83	
Toevoeging bestemmingsfondsen inzake rente (privaat)	9.862	
	<hr/>	
Resultaat		1.491.213
		<hr/> <hr/>

Het voorstel voor de resultaatbestemming is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die melding hiervan noodzakelijk maken.

10.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Koninklijke Auris Groep

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Koninklijke Auris Groep te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2014 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met *Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs*. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 157 lid 4 van de *Wet op de expertisecentra* en artikel 171 lid 4 van de *Wet op het primair onderwijs*. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de *Nederlandse controlestandaarden* en het *Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014*. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Koninklijke Auris Groep per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de *Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs*.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 *Referentiekader* van het *Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014*.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig *Regeling jaarverslaggeving onderwijs* en paragraaf 2.2.3 *Jaarverslag* van het *Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014* is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 22 mei 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M. Verschoor RA